

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ Ι: ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Τομέας Πολεοδομίας & Χωροταξίας

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Διδάσκοντες: Α.Βασιλαρά
Ε.Τσακίρη

Σπουδαστές: Ματθαίου Χριστίνα
Τιμαγένης Δημήτρης
Χριστίδη Κασσιανή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ

1.1 Η ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΗΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	4
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	5-6
1.3 ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΤΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ	7
1.4 ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ	8

2. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ

2.1 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΝΕΟΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ	10
2.2 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΦΥΤΕΥΣΗΣ	11
2.3 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΜΕΝΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ	12
2.4 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΕΖΩΝ	13
2.5 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΩΝ	14
2.6 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΕΖΟΔΡΟΜΗΣΗΣ	15
2.7 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΟΣΗΜΩΝ	16
2.8 ΑΝΤΙΛΗΠΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ	17

3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ

3.1 ΧΑΡΤΗΣ ΠΑΛΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΤΗΡΙΩΝ	19
3.2 ΧΑΡΤΗΣ ΕΙΔΟΥΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	20
3.3 ΧΑΡΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΗΡΙΩΝ	21
3.4 ΧΑΡΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΙΣΟΓΕΙΟΥ	22
3.5 ΧΑΡΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΟΡΟΦΟΥ	23
3.6 ΧΑΡΤΗΣ ΑΡΙΘΜΟΥ ΟΡΟΦΩΝ	24
3.7 ΤΟ ΤΡΙΓΩΝΟ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΑ	25

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

4.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	27
------------------	----

5. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ

5.1 ΟΙ ΕΥΡΗΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	30
5.2 ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	31
5.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	32

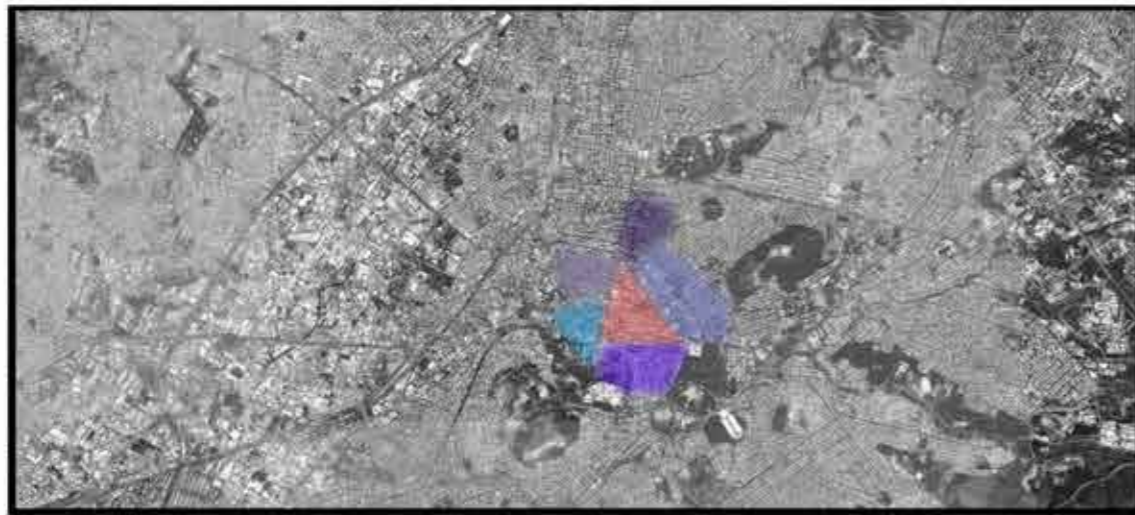
6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

6.1 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ	34
-------------------------------	----

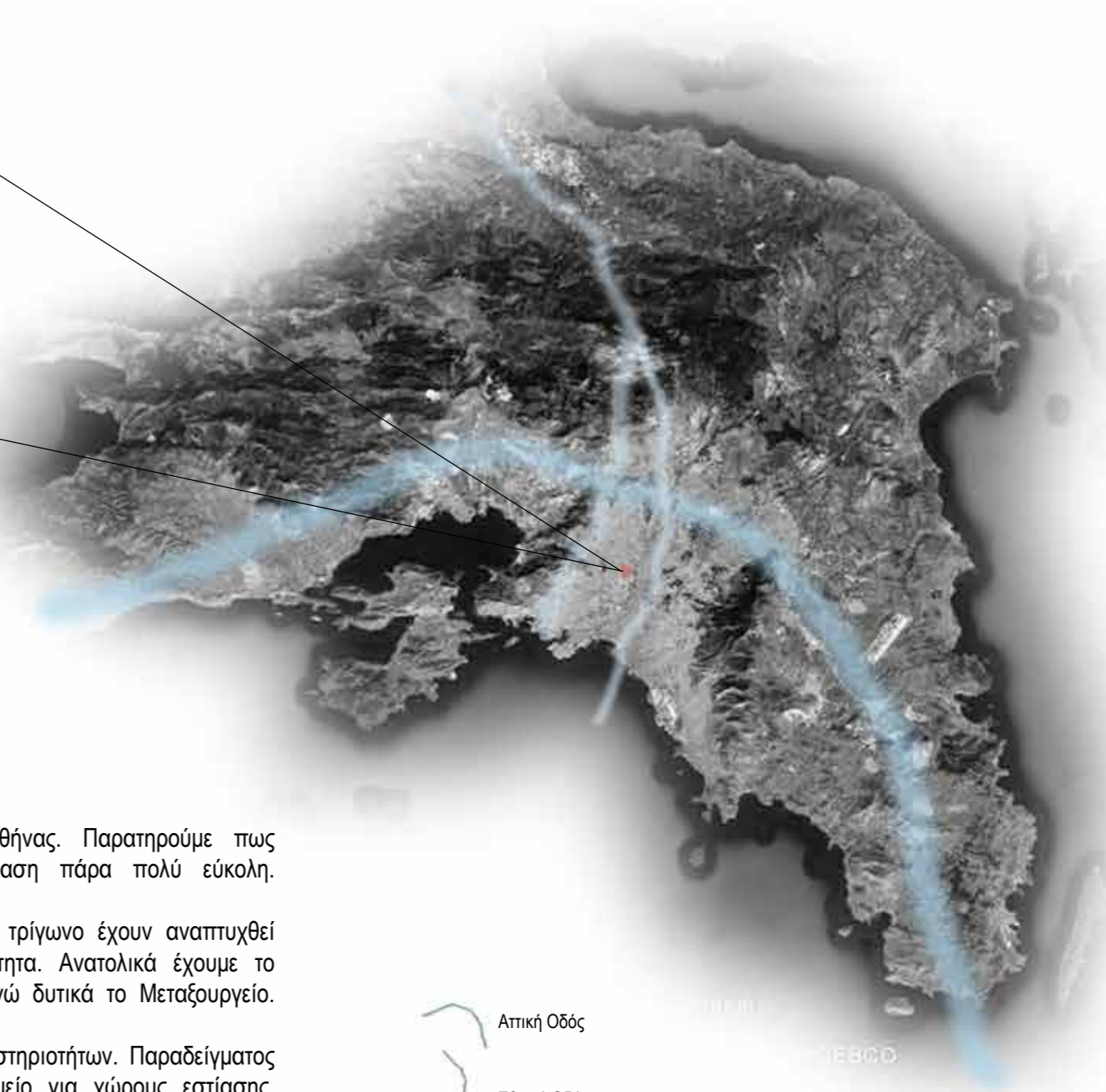

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ

Στην πρώτη ενότητα περιλαμβάνονται γενικά χαρακτηριστικά για την περιοχή που θα μελετήσουμε όπως την ιστορική της πορεία, τη σχέση με τις γειτονικές περιοχές κ.α. Είναι η πρώτη προσέγγιση προκειμένου να ξεκινήσουμε να κατανοούμε τις συνθήκες υπό τις οποίες διαμορφώθηκε το Τρίγωνο, καθώς και πως λειτουργούν τα βασικά φυσικά, χωρικά και ανθρώπινα στοιχεία της περιοχής.

▲ Εμπορικό Τρίγωνο ■ Κολωνάκι ■ Εξάρχεια ■ Μεταξουργείο ■ Ψυρρή ■ Πλάκα

Αττική Οδός
Εθνική Οδός
Κηφισίας

1.1 Η ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΗΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Στον ευρύτερο χάρτη της Αττικής διακρίνουμε τη θέση του Τριγώνου, το οποίο βρίσκεται στο κέντρο της Αθήνας. Παρατηρούμε πως περικλύεται εντός τριων βασικών οδών (Εθνική, Αττική, Κηφισίας) γεγονός το οποίο καθορίζει και την πρόσβαση πάρα πολύ εύκολη.

Ο δεύτερος χάρτης όπου επικεντρώνεται στην Αθήνα, παρουσιάζει τις γειτονικές περιοχές του Τριγώνου. Γύρω απ το τρίγωνο έχουν αναπτυχθεί γειτονιές με ποικίλο χαρακτήρα. Στα νότια συναντάμε την Πλάκα, μια περιοχή με έντονη ψυχαγωγική δραστηριότητα. Ανατολικά έχουμε το Κολωνάκι μια περιοχή με (πιθανώς τη μεγαλύτερη) ευημερία στην Αθήνα. Βόρεια έχουμε την περιοχή των Εξαρχείων ενώ δυτικά το Μεταξουργείο.

Είναι λογικό γύρω από μια εμπορική περιοχή να εμφανίζονται γειτονιές που αποτελούν “προεκτάσεις” των εμπορικών δραστηριοτήτων. Παραδείγματος χάριν, παρατηρούμε πως το νότιο τμήμα του τριγώνου, το οποίο συνορεύει με την Πλάκα, είναι κεντροβαρικό σημείο για χώρους εστίασης. Συνεπώς, και η ίδια η Πλάκα ως απόληξη του συγκεκριμένου σημείου ακολουθεί έναν αντίστοιχο χαρακτήρα με το νότιο τμήμα του τριγώνου.

Θα μπορούσαμε να πούμε για τη σχέση του Τριγώνου με την ευρύτερη περιοχή πως αποτελεί έναν σημαντικό αστικό “κόμβο” ο οποίος λόγω του εμπορικού του χαρακτήρα καταφέρνει και αναλαμβάνει αυτή τη λειτουργία. Είναι μια ομαλή μετάβαση από τη μια περιοχή στην άλλη. Παρά το γεγονός ότι λειτουργεί σαν “πέρασμα”, καταφέρνει και αποσπά τον δικό του κόσμο, ο οποίος ενεργοποιεί τον εμπορικό μηχανισμό του Τριγώνου διατηρώντας το έτσι μέχρι σήμερα ένα από τα χαρακτηριστικότερα σημεία της Αθήνας.

Μαζική εισροή προσφύγων λόγω της Μικρασιατικής Καταστροφής, γεγονός που είχε σοβαρό αντίκτυπο στην πολεοδομική δόμηση των Αθηνών

Βασική Τροποποίηση πρωταρχικού σχεδίου από τον Leo Von Klunze

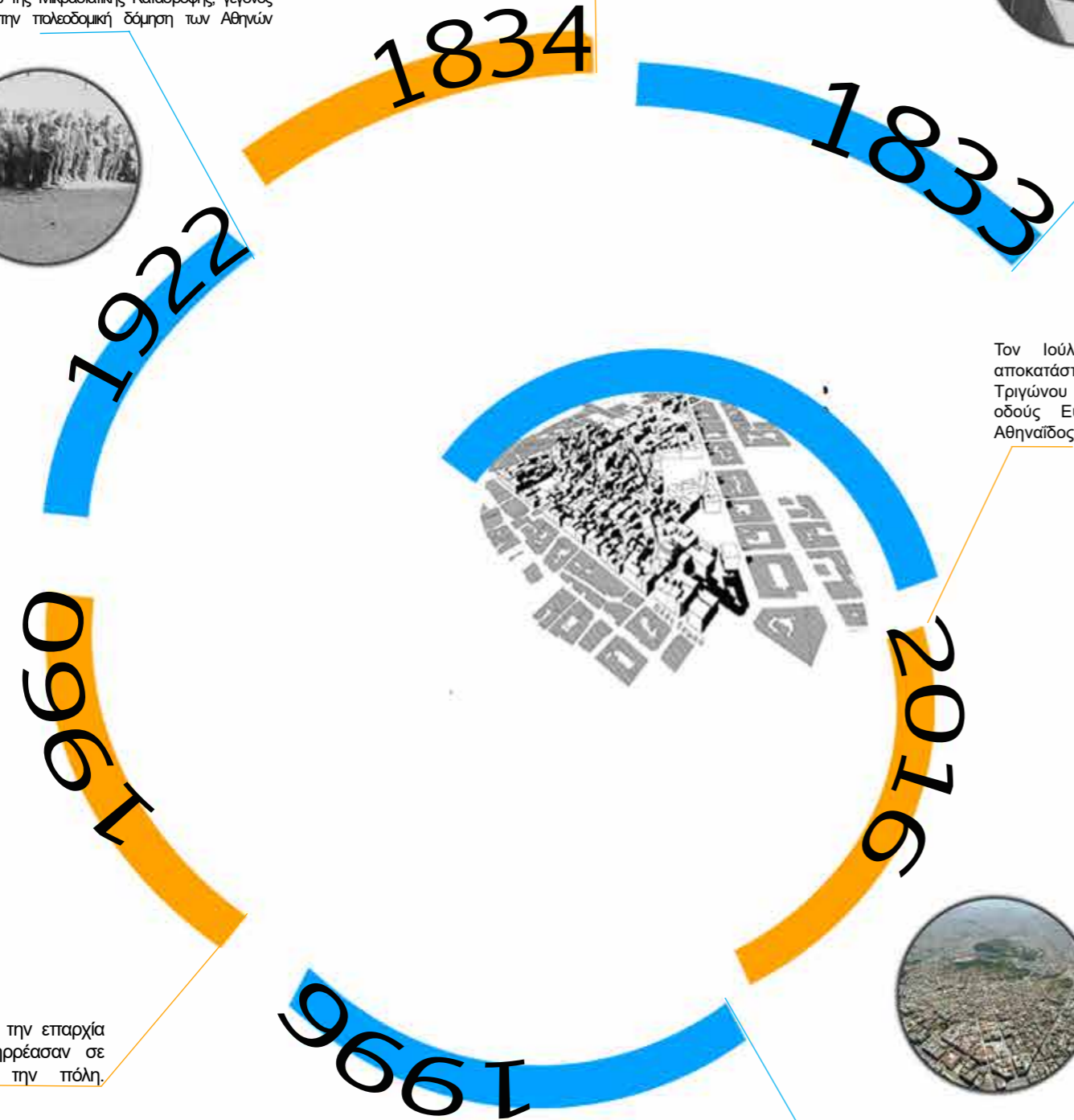
Πρώτη πρόταση πολεοδομικού σχεδιασμού για την Αθήνα από τους Κλεάνθη-Schaubert

Εσωτερικές μετακινήσεις από την επαρχία στην Αθήνα οι οποίες επηρέασαν σε κοινωνικό και λειτουργικό την πόλη.

Από το 1960 μέχρι το 1996 υπήρξε μια σειρά ρυθμιστικών σχεδίων σχετικά με την διαχείριση της Αθήνας και του Τριγώνου.

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Η ιστορία του τριγώνου ξεκινάει από το 1833, όπου ο τότε βασιλιά Όθωνας ανέθεσε στους Κλεάνθη και Σάουμπερτ τον σχεδιασμό του πρώτου πολεοδομικού σχεδίου της Αθήνας.

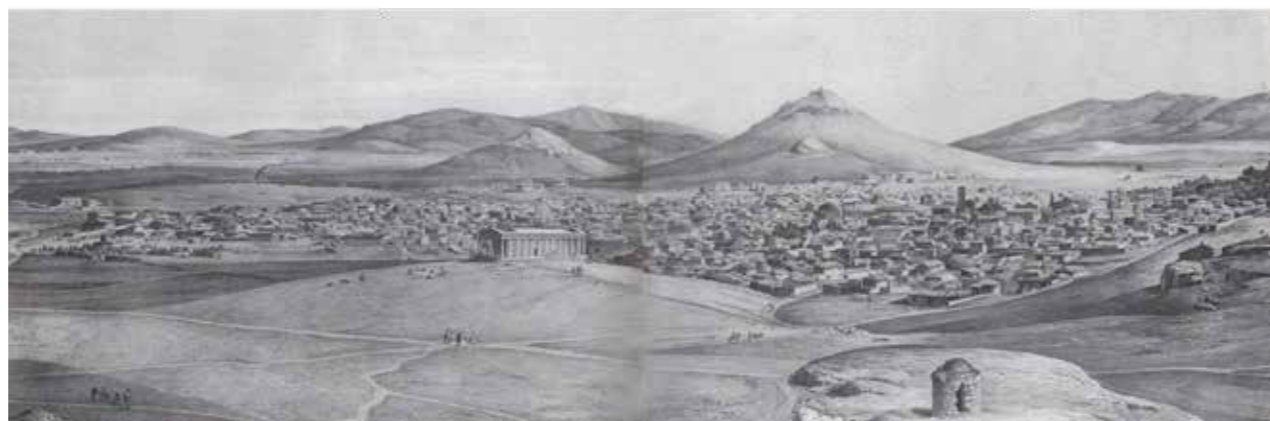
Όλη η ρυμοτομία εξαρτήθηκε από τις δύο βασικές αρτηρίες που χάραξαν οι αρχιτέκτονες. Η πρώτη, η οδός Σταδίου, η οποία αποτελούσε πρόεκταση του άξονα συμμετρίας του σταδίου, και η δεύτερη, η οδός Πειραιώς, η οποία είχε κατεύθυνση προς τον Πειραιά. Αυτές ήταν οι γενέτειρες του τρίτου βασικού δρόμου, της οδού Αθηνάς, η οποία διχοτομεί τις αρχικές. Στη συμβολή των 3 δρόμων τοποθετήθηκε αρχικά και το βασιλικό Ανάκτωρο έχοντας απέναντι του την Ακρόπολη.

Το πολεοδομικό πλάνο αν και καλά οργανωμένο και δομημένο, παρουσίαζε ένα μεγάλο πρόβλημα: υπήρξαν πάρα πολλές απαλαοτριώσεις οικοπέδων. Το αποτέλεσμα ήταν να ξεσηκωθούν οι ιδιοκτήτες και να ανασταλεί το σχέδιο Κλεάνθους- Σάουμπερτ.

Το 1834 καταφθάνει με εντολή του Λουδοβίκου στην Ελλάδα ο Λέων φον Κλέντζε οποίος ήταν "πρωστάμενος της Ανωτάτης υπηρεσίας κτηρίων". Ο Κλέντζε διαφώνησε έντονα με το πρωταρχικό σχέδιο και ιδιαίτερα με την τοποθέτηση των Ανακτόρων καθώς και της Εμπορικής Αγοράς. Δύο από τις βασικότερες αλλαγές που έκανε ήταν η τοποθέτηση των Ανακτόρων εκεί που βρίσκεται σήμερα ο Κεραμεικός, ενώ στη θέση τους προγραμμάτιζε την ανέγερση του Μέγα Ναού του Σωτήρος.

1842

1910

2015

Ο Λέων φον Κλέντζε είχε μια τελείως διαφορετική αντίληψη για την Αθήνα από τους Κλεάνθης και Σάουμπερτ. Σε αντίθεση με τους πρώτους, οι οποίοι οραματίζονταν μια απόλυτα ευρωπαϊκή με αντίστοιχες προοπτικές, ο Κλέντζε είχε ως πρότυπα πόλεις με πολεοδομικά συστήματα που παρέπεμπαν στον Μεσαίωνα. Έχοντας στο νου τις οχληρωμένες πόλεις του 18ου αιώνα και θεωρώντας πως η πόλη έμενε εκτεθειμένη στις εχθρικές επιδρομές, διέκοψε πολλές οδούς, και περιέκλεσε την πόλη με μια περιφερειακή οδό, τοποθετώντας και τέσσερις πύλες. Πίστευε πως ήταν υπερβολική η έκταση του αρχικού σχεδίου και την περιόρισε κατά 754 στρέμματα. Αντί δηλαδή να στοχεύει στην μελλοντική ανάπτυξη και εξέλιξη των Αθηνών, στράφηκε σε ένα κλειστό μονολιθικό σύστημα. Τέλος, αντίθετα με τον σεβασμό των δύο πρώτων αρχιτεκτόνων προς τα βυζαντινά μνημεία, (ο Κλέντζε) στράφηκε ενάντια. Σημειώνοντας δύο χαράξεις της Ερμού και της Ευριπής, στόχευε στην κατεδάφιση δύο εξαιρετικών εκκλησιών, της Καπνικαρέας και των Αγίων Θεοδώρων.

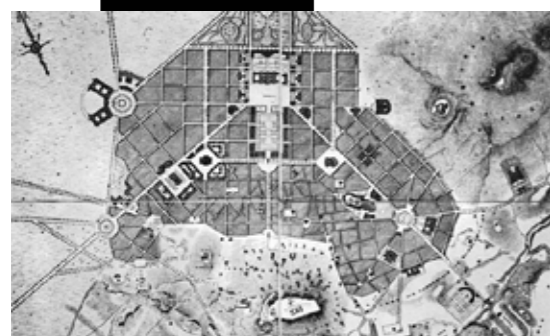
Στο σχέδιο του Κλέντζε σημειώθηκε βασικό πρόβλημα στην τοποθέτηση των Ανακτόρων. Ήταν μια περιοχή ανθυγιεινή αφού ήταν γειτνιάζουσα με τις εκβολές του Κηφισού και των άλλων ρευμάτων της δυτικής πλευράς του λεκανοπεδίου. Αποτέλεσμα ήταν προς τα τέλη του Νοεμβρίου του 1835 ο βασιλιάς Λουδοβίκος να επισκεφθεί την Αθήνα συνοδευόμενος από τον αρχιτέκτονα Φρειδερίκος Γκαϊρντερ ο οποίος και αποφάσισε την τελική θέση των Ανακτόρων.

Στα χρόνια που ακολούθησαν υπήρξαν δύο βασικά ιστορικά γεγονότα τα οποία επηρέασαν το Τρίγωνο.

Το πρώτο ήταν αυτό της Μικρασιατικής Καταστροφής το 1922, το οποίο είχε ως αποτέλεσμα την εισροή χιλιάδων προσφύγων. Η διαφορά μεταξύ των δύο στοιχείων, του νέου και του γηγενούς ήταν ευδιάκριτη. Οι ρυθμοί και οι συνήθειες γέννησαν τους πρόχειρους ξύλινους πάγκους για την πώληση τροφίμων και άλλων ειδών. Ο Δήμος καταλαβαίνοντας τότε την σημαντική ανάγκη που εμφανιζόταν για προσαρμογή αυτών των νέων τάσεων, έστησε ο ίδιος παραπήγματα στην Βαρβάκειον Αγορά και κατά μήκος της οδού Αθηνάς. Σταδιακά μια διαφορετική δραστηριότητα γεννημένη από το εμπόριο και τις συναλλαγές ξεκίνησε να επικρατεί στην περιοχή αυτή.

Το δεύτερο γεγονός ήταν οι εσωτερικές μετακινήσεις οι οποίες εμφανίστηκαν το 1960, από την επαρχία στις κεντρικές πόλεις. Είναι η λεγόμενη περίοδος της "αντιπαροχής". Η μαζική προσέλευση κατοίκων από την επαρχία οδήγησε στη δημιουργία μιας μεθόδου δόμησης, η οποία αποσκοπούσε στη στίβαξη διαμερισμάτων το ένα πάνω απ το άλλο, δημιουργώντας υψηλόροφες πολυκατοικίες. Το ανωτέρω γεγονός σε συνδιασμό με την αυξημένη χρήση του οπλισμένου σκυροδέματος οδήγησε στην σημερινή διαμόρφωση της γενικής εικόνας της πρωτεύουσας.

Στο διάστημα το οποίο μεσολάβησε από το 1970-1996 ακολούθησαν μια σειρά από πολεοδομικά σχέδια τα οποία αποσκοπούσαν στην βελτίωση είτε του Τριγώνου της Αθήνας είτε γενικότερα της πόλης. Τελικά καταλήγουμε στη σημερινή εποχή όπου τον Ιούλιο του 2016 εγκρίνεται για αποκατάσταση 110 στρέμματα του Τριγώνου τα οποία περικλύονται από τις οδούς Ευριπής, Πραξιτέλους, Λέκκα, Αθηναΐδος, Αγίας Ειρήνης και Αθηνάς.

Πολεοδομικό Σχέδιο Αθήνας κατά Κλεάνθη-Σάουμπερτ

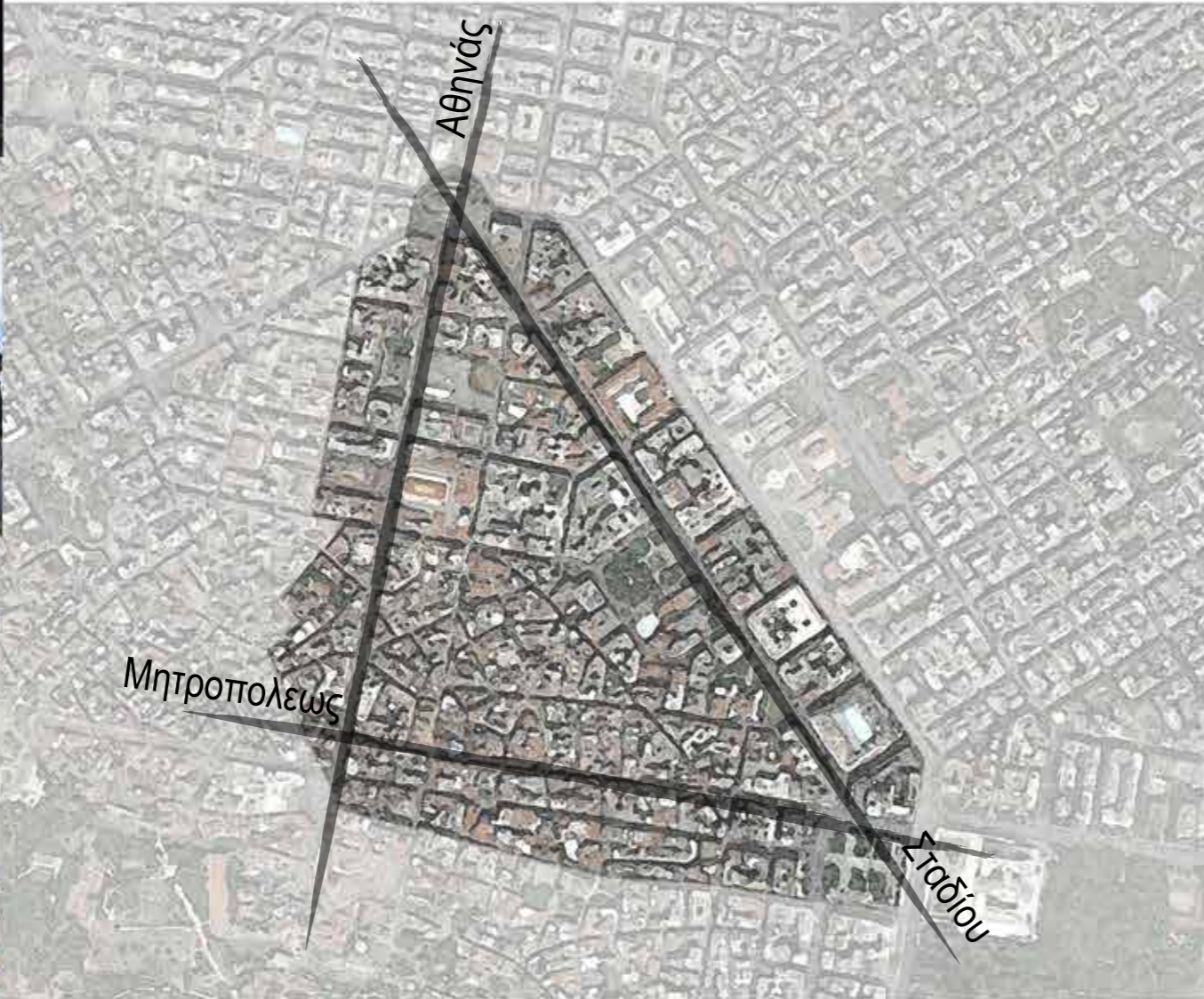

Πολεοδομικό Σχέδιο κατά Leo Von Klenze

Χάρτης Αθηνών κατά την περίοδο 1837

1.3 ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΤΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ

Περπατώντας στην οδό Αθηνάς παρατηρείται έντονη δραστηριότητα ,περισσότερος κόσμος περισσότερη κίνηση ,μεγαλύτερη κινητικότητα .Η κλίμακα του δρόμου πια μεγαλώνει ,έχουμε να κάνουμε με έναν μεγάλο σε πλάτος δρόμο και πεζοδρόμιο με ψηλά και μεσαίου ύψους κτίρια .Η οδός Αθηνάς αποτελείται από λιγότερα νεοκλασικά κτίρια αλλά περισσότερα αστικά κενά .Και οι τρεις οδοί είναι δέντροφυτεμένοι και ωστόσο οι χρήσεις τους διαφέρουν . Συγκεκριμένα η οδός Σταδίου είναι εμπορικός δρόμος ,η οδός Μητροπόλεως είναι κυρίως οδός συνεστίασης ενώ η Αθηνάς είναι εμπορικός δρόμος με τη βαρβάκειο αγορά να δίνει το στίγμα της στην οδό.

Μπαίνοντας στην οδό μητροπόλεως παρατηρείται και εδώ ύπαρξη νεοκλασικών κτιρίων λιγότερων στο πλήθος τους σε σχέση με τη Σταδίου καθώς και λιγότερα αστικά κενά. Συγκεκριμένα έχουμε να κάνουμε με πιο πυκνή δόμηση εκατέρωθεν του δρόμου ,ύπαρξη μικρότερων αστικών κενών και την ύπαρξη της επιβλητικής πλατείας μητροπόλεως με την ομώνυμη εκκλησία εντός αυτής. Στο συγκεκριμένο δρόμο υπάρχουν πολλά πλακοστρωμένα δρομάκια που οδηγούν στο κέντρο του εμπορικού τριγώνου .Η κινητικότητα στην οδό μητροπόλεως είναι αυξημένη αν και μικρότερη σε σχέση με αυτή της οδού Σταδίου ωστόσο εδώ το αίσθημα είναι πιο αποπνικτικό αφού οι ο στενός δρόμος περιτριγυρίζεται από πολύ ψηλά κτίρια σε σημεία .Ακόμη η κινητικότητα των πεζών εμποδίζεται από έργα που λαμβάνουν χώρα στο πεζοδρόμιο.

Η οδός Σταδίου η οποία ξεκινάει από την πλατεία Ομονοίας και εκτείνεται μέχρι την πλατεία Συντάγματος αποτελείται εκατέρωθεν από πλήθος νεοκλασικών κτιρίων και λιγότερο σύγχρονων. Παρατηρείται η ύπαρξη τουλάχιστον 3 νεοκλασικών κτιρίων ανά οικοδομικό τετράγωνο, άλλα είναι κατεστραμμένα και παρατημένα ενώ άλλα αξιοποιούνται είτε ως εμπορικά μαγαζιά είτε ως γραφεία .Όσον αφορά στην κλίμακα της οδού Σταδίου παρατηρήσαμε πως είναι μεγάλο το πλάτος τόσο του δρόμου όσο και του πεζοδρομίου ,ενώ τα κτίρια στέκουν επιβλητικά εκατέρωθεν του δρόμου σε μεγάλο ύψος (7 όροφοι +) .Ωστόσο τα συχνά αστικά κενά που υπάρχουν μεταξύ των κτιρίων καθώς και οι πλατείες σε συνδυασμό με τις εγκάρσιες στο μήκος του δρόμου στοές και τις οπτικές φυγές δημιουργούν ένα αίσθημα άνεσης για οποιον κινείται στο δρόμο αυτό. Σχετικά με την κινητικότητα στο δρόμο παρατηρήθηκε πως πλήθος κόσμου κινείται σε αυτό το δρόμο χωρίς αυτή η κίνηση να είναι αποπνικτική ,αντίστοιχα και για την κίνηση των αυτοκινήτων ήταν πυκνή αλλά με κανονική ροή .

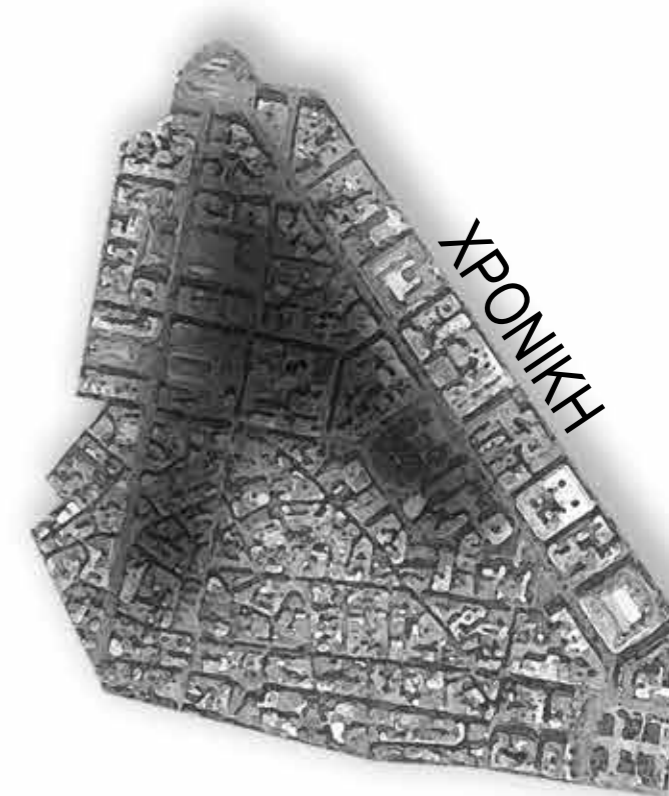
1.4 ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΡΙΓΩΝΟΥ

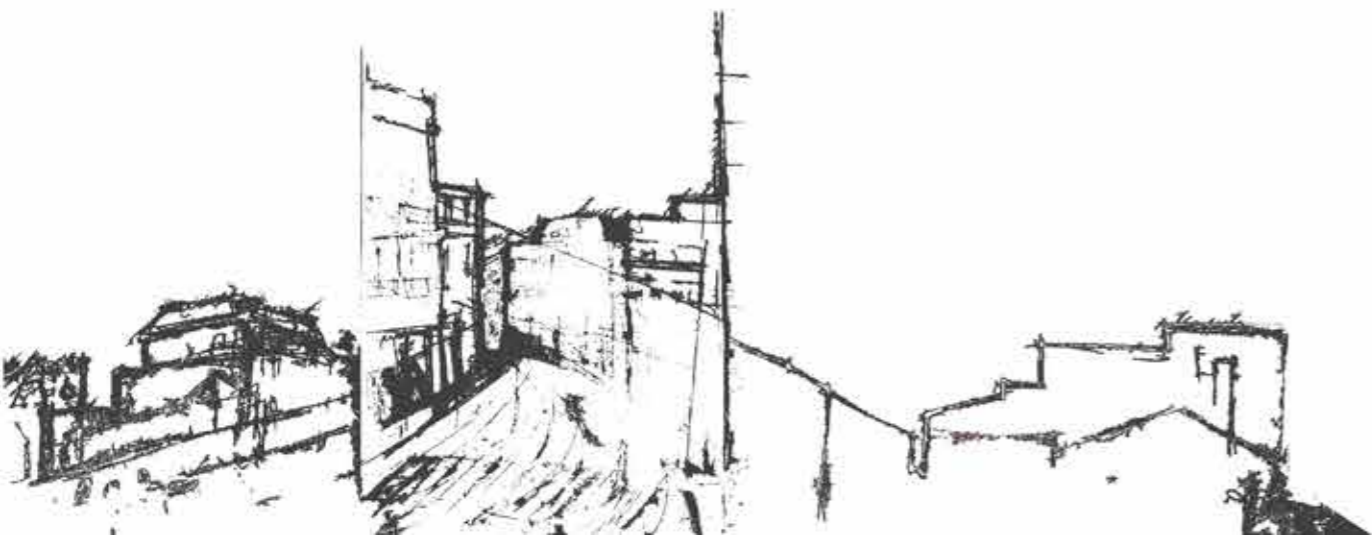
Στο εμπορικό τρίγωνο, μπορούμε να διακρίνουμε τρία διαφορετικά είδη ενοτήτων. Το πρώτο αφορά την πολεοδομική οργάνωση, όπως σχηματίζεται γεωμετρικά. Παρατηρούμε πως υπάρχουν δύο μέρη, το νότιο που περικλείεται από τις οδούς Πραξιτέλους-Λέκκα, Μητροπόλεως, Αθηνάς, και το βόρειο που είναι όλο το υπόλοιπο τρίγωνο. Μπορούμε να ξεχωρίσουμε ξεκάθαρα τις δύο διαφορετικές δομές που έχει το κάθε κομμάτι. Στο πρώτο επικρατεί μια αναρχία, αφού αποτελεί και τμήμα της παλαιότερης Αθήνας το οποίο υπήρχε από την τουρκοκρατία, ενώ στο δεύτερο εμφανίζεται μια αυστηρή οργάνωση, η οποία φυσικά γεννάται από τα πρώτα πολεοδομικά σχέδια της πόλης.

Το δεύτερο είδος ενοτήτας αφορά τον χαρακτήρα των λειτουργιών που λαμβάνουν χώρα στο τρίγωνο. Επικρατούν γενικότερα τρεις ζώνες. Η πράσινη, στην οποία αναπτύσσεται εμπόριο που σχετίζεται με το φαγητό (στην περιοχή αυτή υπάρχει και η Βαρβάκειος αγορά) είναι εγκατεστημένη κυρίως στην οδό Αθηνάς. Η κόκκινη η οποία έχει ως αρτηρία την οδό Ερμού και σχετίζεται με είδη ρουχισμού και σχετικών προϊόντων. Η μπλέ η οποία έχει λάβει τις περισσότερες δραστηριότητες που σχετίζονται με την εστίαση και την εκτόνωση.

Το τελευταίο είδος αφορά την συγκέντρωση και κυκλοφορία των ανθρώπων στο τρίγωνο μέσα σ' όλη την ημέρα. Όπως είναι αναμενόμενο ο κόσμος διαχέεται εντός του τριγώνου όλη την διάρκεια της ημέρας, ωστόσο όταν νυχτώνει η κίνηση συγκεντρώνεται στο νότιο κομμάτι δηλαδή στην περιοχή που υπάρχει δυνατότητα για βραδινή έξοδο.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ

Παρακάτω ακολουθούν οι διαγραμματικοί χάρτες. Είναι ουσιαστικά διαγράμματα τα οποία προσδιορίζουν τους άξονες που κέντρισαν περισσότερο το ενδιαφέρον της ομάδας μας στο Τρίγωνο. Με την μελέτη τους και το σύνολο των παρατηρήσεων που θα κάνουμε θα βοηθηθούμε να αναγνώσουμε καλύτερα τους αναλυτικούς χάρτες ώστε να βγάλουμε συμπεράσματα και να δώθει μια κατεύθυνση για την επίλυση του προβλήματος που θα επιλέξουμε.

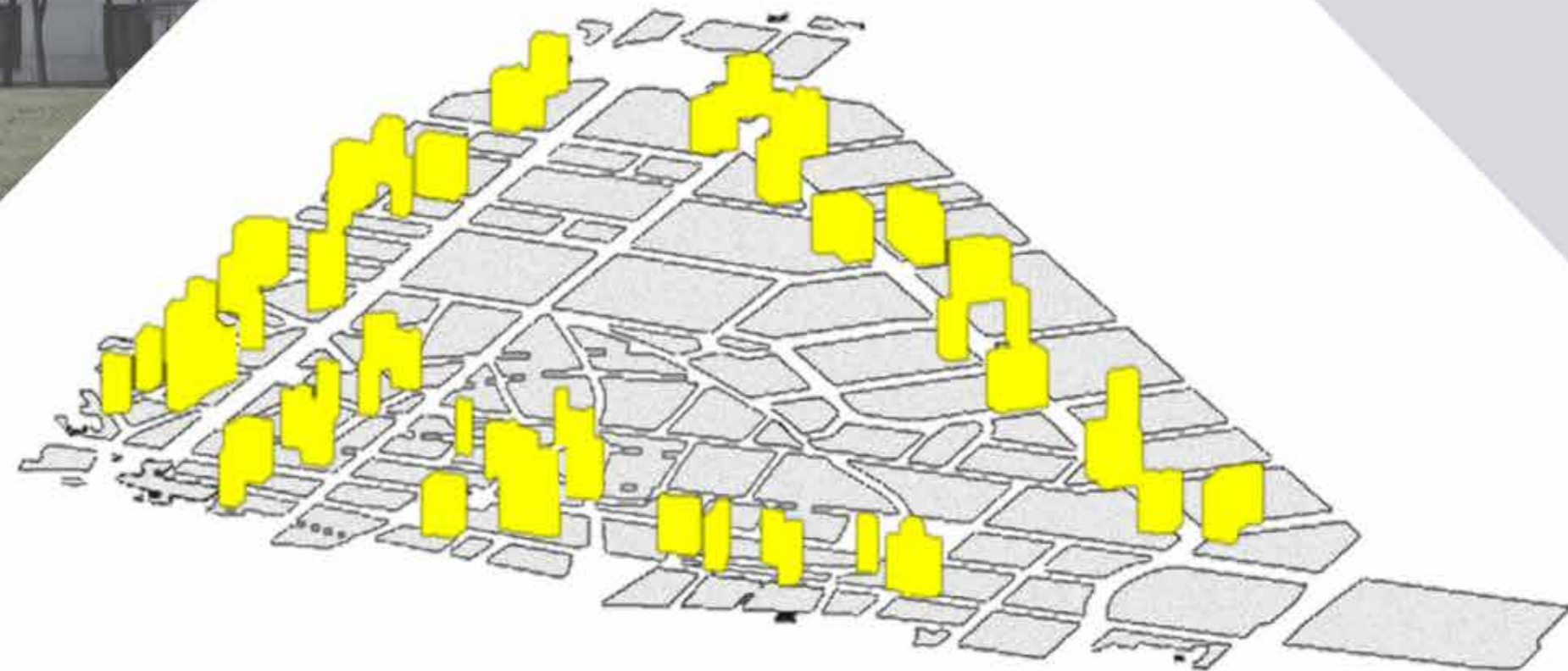

2

2.1 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΝΕΟΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ

Τα νεοκλασικά κτήρια αποτελούν βασικό κεφάλαιο της ελληνικής αρχιτεκτονικής. Στόχος του συγκεκριμένου διαγραμματικού χάρτη είναι να εντοπίσουμε πόσο έντονη είναι η παρουσία τους στο Τρίγωνο. Ένας από τους λόγους που επιλέξαμε να διερευνήσουμε την ύπαρξη των νεοκλασικών είναι διότι έχουν άμεση σύνδεση με την κατοικία. Εντοπίζοντας δηλαδή το ποσοστό ύπαρξης νεοκλασικών κτηρίων θα υπάρξει και μια μερική άποψη για τη θέση της κατοικίας στο τρίγωνο. Τελικά καταλήγουμε να συναντάμε αρκετά νεοκλασικά. Δίνεται η ευκαιρία να εντάξουμε λοιπόν το στοιχείο του νεοκλασικισμού στην κατηγορία των βασικών πυλώνων που θα θεμελιώσουν την πρόταση για την παρέμβαση και διαμόρφωση ενός τμήματος του Τριγώνου

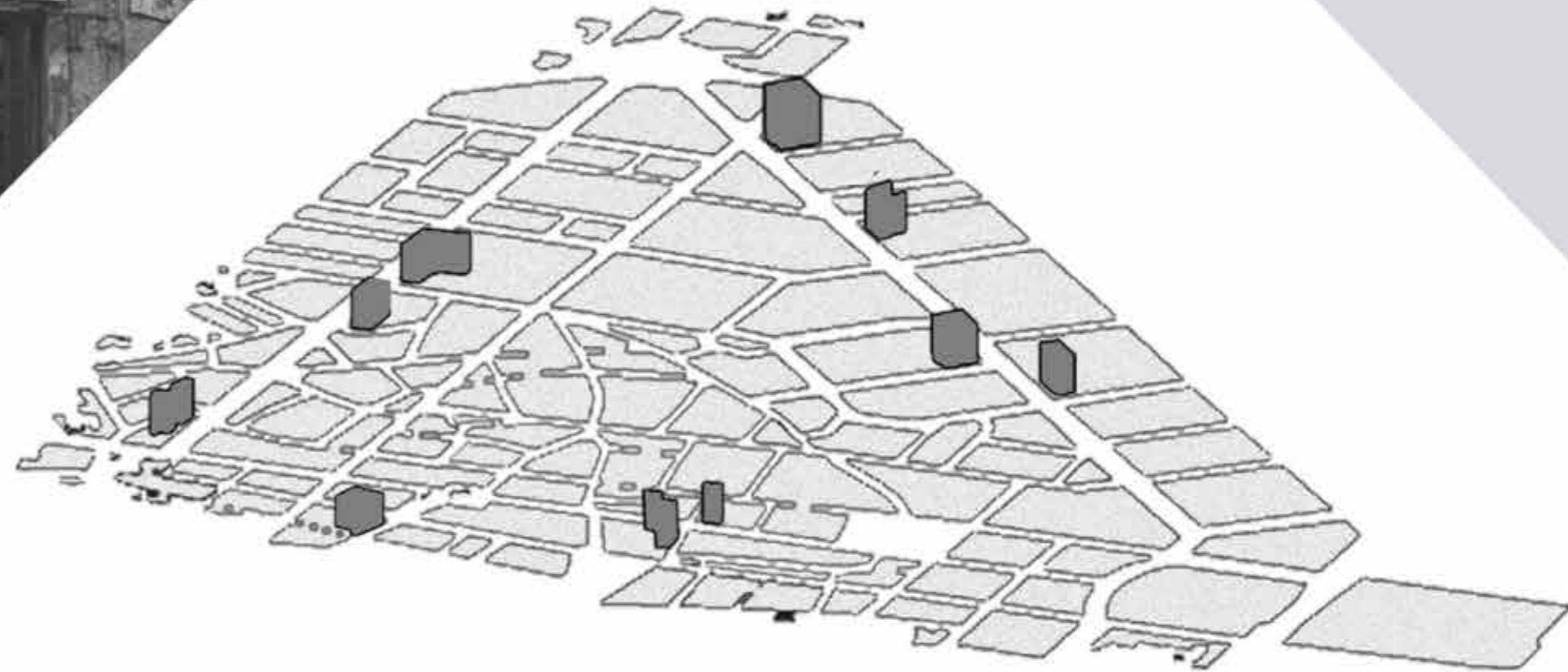
2.2 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΦΥΤΕΥΣΗΣ

Η φύτευση ειδικότερα στην Αθήνα έχει κατακριθεί σε μεγάλο βαθμό. Στο πρώτο στάδιο λοιπόν των διαγραμματικών χαρτών εντάξαμε και αυτή τη διαδικασία πορκειμένου να διελευκάνουμε αν πράγματι το πράσινο απουσιάζει. Μολονότι αληθεύει ότι η Αθήνα δεν διαθέτει μεγάλους πράσινους πνεύμονες σε σποραδικά σημεία (όπως πιθανώς εμφανίζονται σε άλλες μεγάλες πρωτεύουσες), το στοιχείο του πρασίνου έχει μια ηχηρή παρουσία στην πόλη. Υπάρχει διάχυτο σχεδόν σε όλο το τρίγωνο με τη μορφή είτε μεμονομένων δέντρων είτε συνονθυλευμάτων αυτών. Σαν γενική άποψη καταλήξαμε ότι τελικώς η κατακριτέα άποψη που χει δημιουργηθεί για το πράσινο οφείλεται στη σύρραξη που υπάρχει ανάμεσα στην κλίμακα των κτηρίων και του πρασίνου. Επιβάλλονται δηλαδή τα κτήρια με το υψόμετρο τους περιορίζοντας έτσι την παρουσία της φύτευσης.

2.3 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΜΕΝΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ

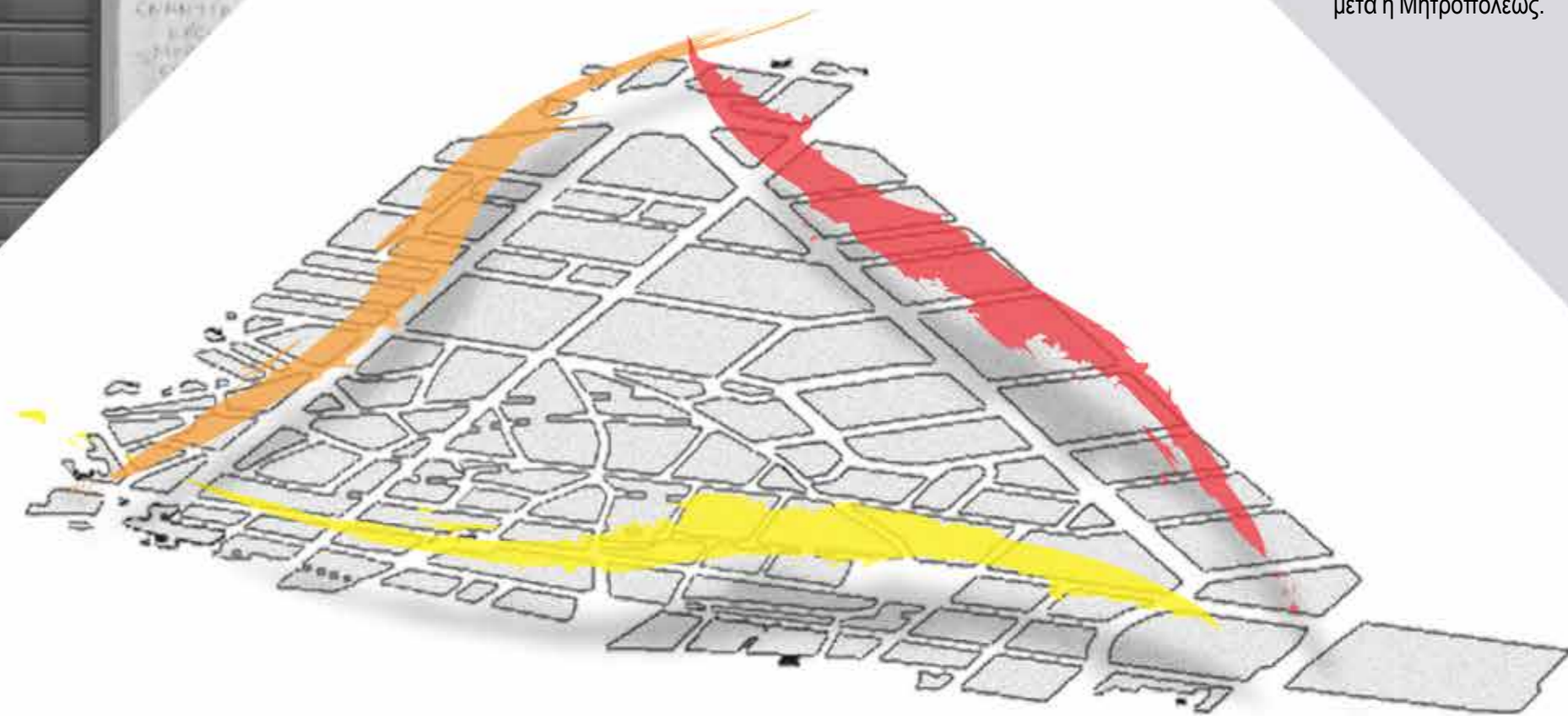
Τα εγκαταλελειμένα αποτελούν έναν από τους πυρήνες ενδιαφέροντος της ομάδας καθώς αποτελούν πιθανώς την ισχυρότερη ευκαιρία για μια έντονη αλλαγή στο Τρίγωνο. Η εκμετάλευση τους (είτε αυτό σημαίνει ανακαίνιση είτε κατεδάφιση) θα δώσει μια σημαντική ανάσα στην περιοχή. Στην πρώτη περίπτωση, θα υπάρξει εμφανής αισθητική αλλαγή η οποία με τη σειρά της θα συμβάλει και στη αναβάθμιση της ποιότητας της καθημερινής ζωής των ανθρώπων. Στη δεύτερη περίπτωση με τη δημιουργία των κενών που θα προκύψουν, θα δοθεί η ευκαιρία είτε για την ενίσχυση του πρασίνου της περιοχής, είτε για τη δημιουργία μοντέρνων κτηρίων, ή ακόμη και την ανασύνταξη του γενικότερου πολεοδομικού συστήματος.

2.4 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΕΖΩΝ

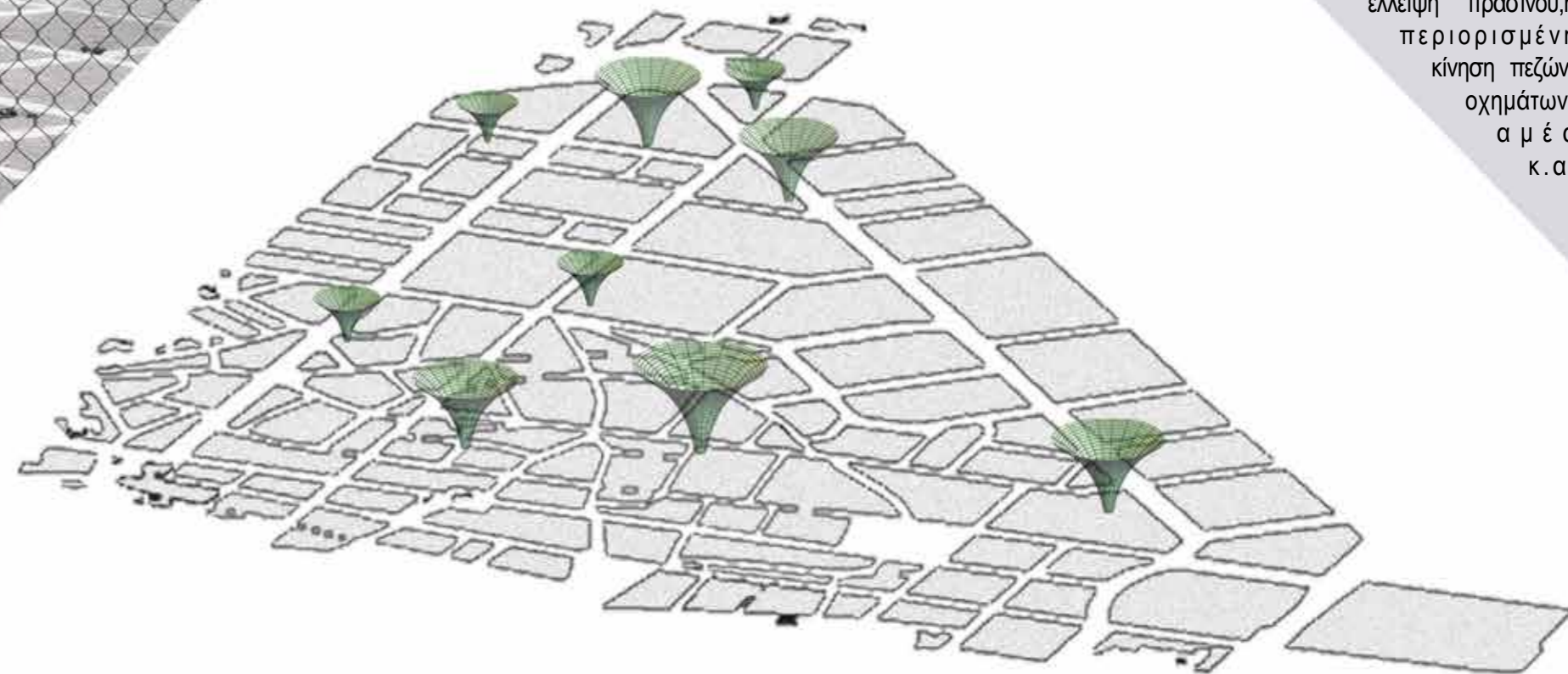
Η κίνηση είναι ένα από τα σημαντικότερα ανθρώπινα χαρακτηριστικά που εμφανίζεται στις πόλεις. Εκφράζει, σε ένα βαθμό, και τη σημαντικότητα του εκάστοτε δρόμου-πεζόδρομου. Εντοπίζοντας ποια σημεία έχουν περισσότερη κίνηση δημιουργείται η δυνατότητα να μελετηθούν οι λόγοι για τους οποίους ισχύει το ανωτέρω γεγονός. Είναι ουσιαστικά ο διάλογος επικοινωνίας μεταξύ του πολεοδομικού συστήματος και του ανθρώπου, του μηχανισμού και του χειριστή. Φανερώνονται επί της ουσίας οι πολεοδομικές αδυναμίες της περιοχής αλλά και τα σημεία τα οποία καλύπτουν τις ανάγκες του πληθυσμού. Στο διαγραμματικό χάρτη σταθήκαμε κυρίως στα όρια του Τριγώνου αφού αυτά καθορίζουν και γενικότερα τις εκατέρωθεν ζώνες, όσο αφορά την κίνηση των ανθρώπων. Η εικόνα παρουσιάζει την οδό Σταδίου να έχει την περισσότερη κίνηση ενώ ακολουθεί η Αθηνάς και μετά η Μητροπόλεως.

2.5 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΩΝ

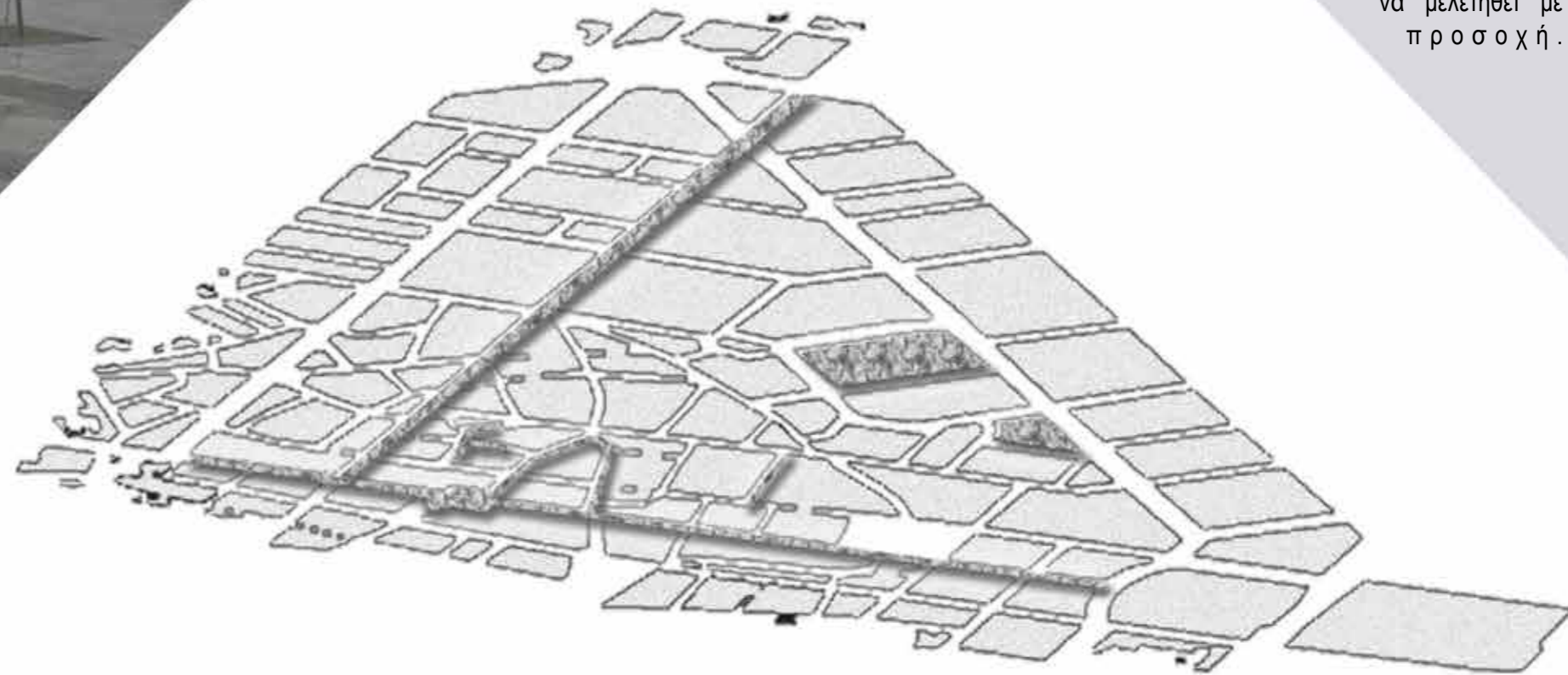
Τα αστικά κενά αποτελούν μια ιδιαίτερη περίπτωση χώρου σε μια περιοχή. Είναι ασχεδιάστα τμήματα τα οποία δεν έχουν κάποια σαφή προέλευση, προκύπτουν ανάλογα με την πολεοδομική εξέλιξη της εκάστοτε περιοχής. Κάποιος θα μπορούσε να τα χαρακτηρήσει ως “παράσιτα” ή “περισεύματα” της πόλης τα οποία χάνονται μεταξύ της οριοθέτησης του ιδιωτικού και του δημόσιου. Το βασικότερο ερώτημα το οποίο προκαλείται είναι ποιός τελικά είναι ο ρόλος τους σε μια περιοχή, ειδικά σαν του Τριγώνου η οποία έχει αναλάβει τον ιδιαίτερο χαρακτήρα λόγω του εμπορίου. Ως ομάδα προχωρήσαμε στην αποτύπωση των περισσότερων κενών του Τριγώνου. Ο λόγος είναι διότι εκλάβαμε θετικά την ύπαρξη των αστικών κενών, εξαρχής. Αντί για ένα ανεπιθύμητο-ακαθόριστο αποτέλεσμα το θεωρήσαμε ως “δεύτερη ευκαιρία”. Ως περιθώριο για περαιτέρω ενέργειες για να διορθωθούν οι αδυναμίες που ενδεχομένως να παρουσιάζει το Τρίγωνο λόγω των μετασχηματισμών που έχουν υπάρξει. Ακολουθώντας λοιπόν αυτή τη λογική σχεδιάζουμε αργότερα στη μελέτη μας, λύσεις για την αξιοποίηση (όπου είναι δυνατό) των περισσότερων αστικών κενών, προκειμένου να περιοριστούν ζητήματα όπως η έλλειψη πρασίνου, η περιορισμένη κίνηση πεζών-οχημάτων-α μ έ α κ.α.

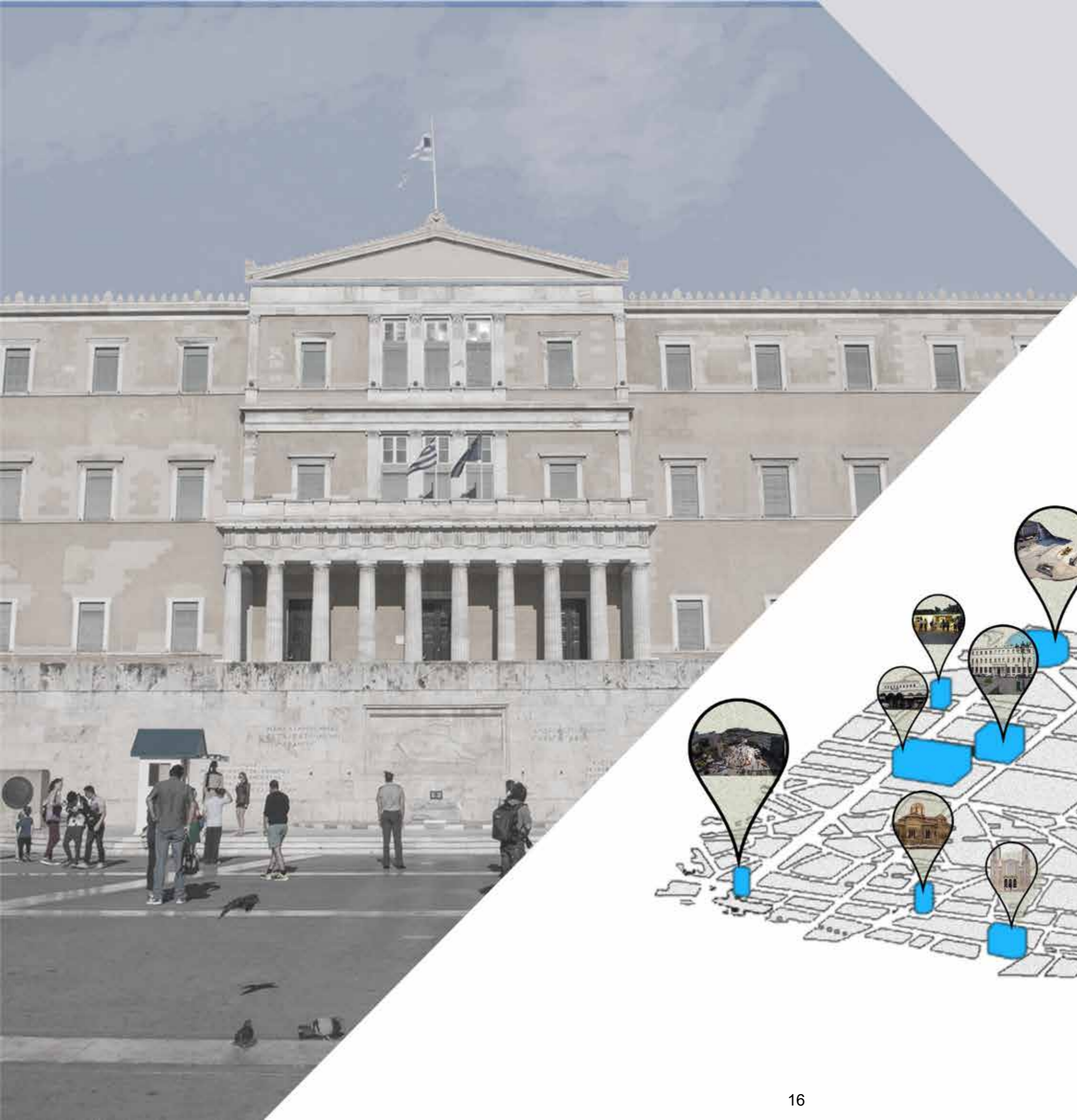

2.6 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΕΖΟΔΡΟΜΗΣΗΣ

Η πεζοδρόμηση σε μια περιοχή όπως το Τρίγωνο αποτελεί καίριο ζήτημα. Ως παράγοντας ορίζει σε σημαντικό βαθμό το είδος και το ρυθμό της κυκλοφορίας, χαρακτηριστικά που έχουν άμεση σχέση με την πολεοδομική σύσταση του Τριγώνου. Με την αρχική μελέτη που κάναμε εντοπίσαμε τους περισσότερους δρόμους οι οποίοι έχουν τη μορφή πεζόδρομου (κυριότεροι είναι η Ερμού και η Αιόλου), και παρατηρήσαμε τις συνθήκες που επικρατούν. Βασικά χαρακτηριστικά ήταν (όπως είναι λογικό) η συγκέντρωση περισσότερου κόσμου στα σημεία όπου υπήρχαν πεζόδρομοι. Η απουσία δηλαδή των μεταφορικών μέσων (κυρίως αυτοκινήτου) φάνηκε να διευκολύνει και να ανακουφίζει την περιοχή από στοιχεία όπως η φασαρία και οι ατμοσφαιρικοί ρύποι. Ωστόσο η ύπαρξη οχημάτων είναι απαραίτητη, εάν συλλογιστεί κανείς ότι το Τρίγωνο είναι εμπορική περιοχή και τα καταστήματα διαθέτουν ανάγκες όπως η τροφοδοσία. Οπότε συμπερασματικά αργότερα στην εργασία το στοιχείο της πεζοδρόμησης θα αποτελέσει έναν από τους βασικούς πυρήνες, ο οποίος όμως θα πρέπει να μελετηθεί με προσοχή.

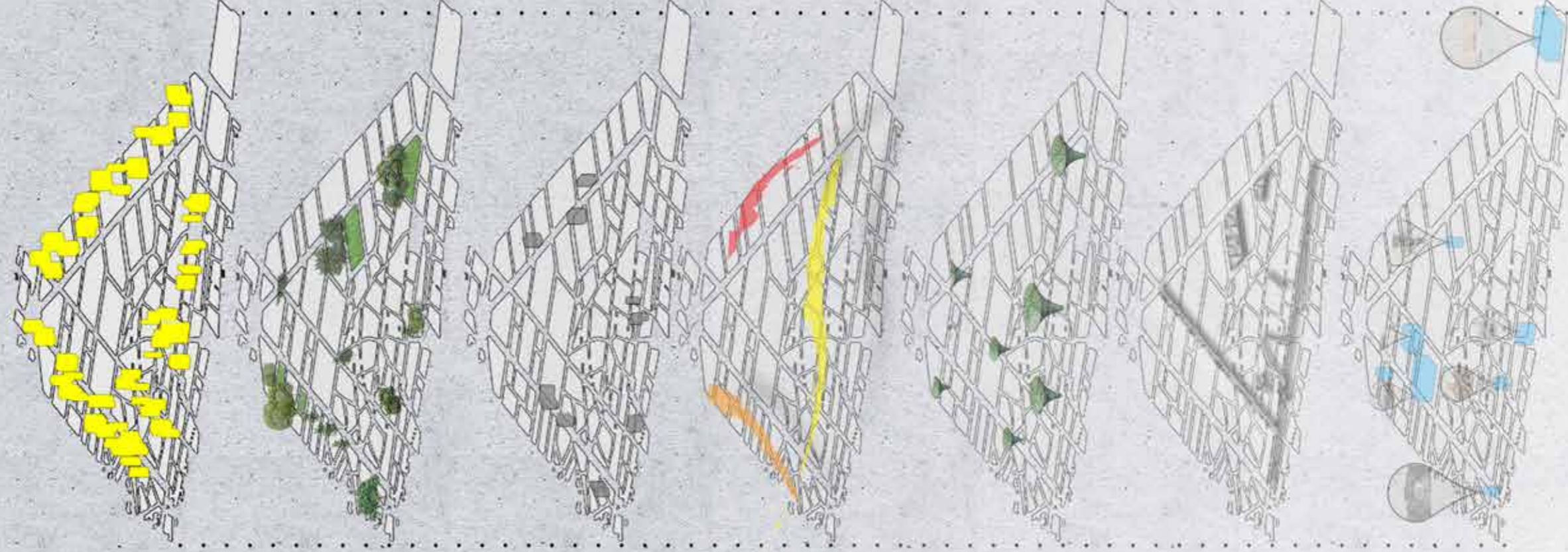
2.7 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΟΣΗΜΩΝ

Τα τοπόσημα περικλύουν αρκετές έννοιες. Είναι σημεία συνάντησης, ενδείξεις προσανατολισμού, κομμάτια της ιστορίας. Πηγάζουν από τον άνθρωπο, έχουν σφυριλατηθεί από αυτόν και το παρελθόν του. Γι' αυτό είναι και σημαντικά για την ενεργοποίηση και δραστηριοποίηση μια πόλης, ή μιας περιοχής. Διότι αποτελούν στις περισσότερες περιπτώσεις αναλώσιμα στοιχεία τα οποία θυμίζουν τους λόγους ύπαρξης της κάθε περιοχής. Σηματοδοτούν στο παρόν και στο μέλλον, μεταφέροντας το παρελθόν, τα είδη των μετασχηματισμών που έχουν λάβει χώρα στον συγκεκριμένο τόπο. Με τον εντοπισμό τους λοιπόν και την καταγραφή τους μας δίνεται η δυνατότητα να αναζητήσουμε και να βρούμε τις αρχές με τις οποίες δομήθηκε το περιβάλλον του Τριγώνου. Να εξετάσουμε τους λόγους, να δούμε αν υπήρχαν και μελλοντικά σχέδια και να εμπνευστούμε ή και να απορρίψουμε ιδέες και προτάσεις της εποχής για την βιωσιμότητα και την πολεοδομική εξέλιξη της περιοχής που μελετάμε.

ΧΑΡΤΗΣ

ΑΝΤΙΛΗΠΤΙΚΟΣ

Ο αντιληπτικός χάρτης επικεντρώνεται στις κινήσεις, τα αστικά κενά και όλα τα χαρακτηριστικά παρουσιάστηκαν στο διαγραμματικό χάρτη. Είναι το σύνολο αυτών, το οποίο δημιουργεί μια ολόκληρη η οποία θεωρήσαμε απαραίτητη για να ξεκινήσουμε να αντιλαμβανόμαστε το εμπορικό τρίγωνο της Αθήνας. Διοσχιζόντας το εμπορικό τρίγωνο παρατηρήσαμε τη συνύπαρξη νεοκλασικών και σύγχρονων κτιρίων καθώς και τη διαφοροποίηση στις χρήσεις των δρόμων. Συγκεκριμένα η Σταδίου αποτελεί έναν κατεφχρήν σύγχρονο εμπορικό δρόμο αντίθετα η Μητροπόλεως έχει πιο κοινωνικό χαρακτήρα καθώς έχει περισσότερα μαγαζιά εστίασης. Από την άλλη η Αθήνας είναι ένας εμπορικός δρόμος με παραδοσιακό χαρακτήρα κυρίως ως προς το είδος των προϊόντων που πωλούνται εκεί. Συμπερασματικά αξίζει να σημειωθεί πως το εμπορικό τρίγωνο αντικατοπτρίζει το ύψος του κέντρου της Αθήνας.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ

Οι αναλυτικοί χάρτες αποτελούν και το βασικότερο κομμάτι της εργασίας μας. Πρόκειται για χάρτες οι οποίοι μας προσφέρουν ακριβείς πληροφορίες για συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του Τριγώνου (πχ αριθμό ορόφων των κτηρίων). Μας δίνεται μια ξεκάθαρη εικόνα της κατάστασης και μας επιτρέπει πια , μελετώντας τους, να εντοπίσουμε σε πιο σημείο ακριβώς έχουμε τη δυνατότητα να επεμβούμε με τον τρόπο τον οποίο εμείς επιθυμούμε.

3.1 ΧΑΡΤΗΣ ΠΑΛΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΤΗΡΙΩΝ

Η παλαιότητα των κτηρίων συγχροίζει το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον. Λειτουργεί ως ένδειξη των αποτυωμάτων που άφησε στην ιστορία η κάθε περίοδος. Παραδείγματος χάριν, τα νεοκλασικά άφησαν πίσω τους μια εποχή αρχιτεκτονικού κάλους. Τα μεσοπολεμικά αντικατοπτρίζουν μια αρχιτεκτονικά και μια ιδεολογία του μοντέρνου κινήματος με τις αντίστοιχες εικόνες του. Η αντιπαροχή θυμίζει τη διαρκή ανάγκη και τάση για προσαρμογή στις ολοένα και περισσότερο μεταβαλλόμενες καταστάσεις. Όσο αφορά τα κτήρια προ του 1925 και τις μοντέρνες πολυκατοικίες, τα μεν πρώτα οφείλουν να μας θυμίζουν την παράδοση που κουβαλάει ο τόπος ενώ τα δεύτερα την προσοχή που πρέπει να δοθεί στις μέλλουσες ενέργειες. Έχοντας αυτά στο νου και με σεβασμό σε όλες τις ανωτέρω αξίες οι οποίες απορρέουν από την κάθε εποχή, λαμβάνουμε υπόψη και μελετάμε τις πληροφορίες του χάρτη της παλαιότητας των κτηρίων του Τριγώνου. Συμπερασματικά παρατηρούμε πως μεγάλο ποσοστό των κτηρίων είναι χτισμένα την περίοδο 1950-1985. Συγκεκριμένα το μισό περίπου των κτηρίων τα οποία απαρτίζουν το εμπορικό τρίγωνο. Αμέσως μετά ακολουθούν σε πλήθος εμφάνισης στο εμπορικό τρίγωνο κτήρια που έχουν χτιστεί πριν το 1920, ενώ αρκετά είναι και εκείνα των οποίων η ανέγερση έγινε διάστημα 1920-1950

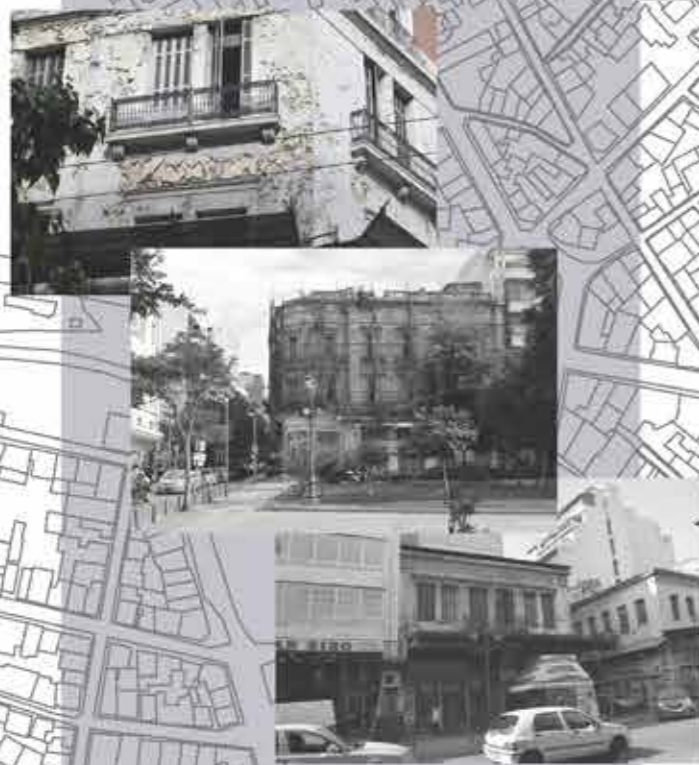
3.2 ΧΑΡΤΗΣ ΕΙΔΟΥΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΤΗΡΙΩΝ

Μελετώντας το είδος της κατασκευής των κτηρίων ξεκινάει ο προβληματισμός για την αισθητική της πόλης. Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για την δημιουργία των κατασκευών είναι και το στοιχείο το οποί οδιαμορφώνει την τελική εικόνας της περιοχής. Τα αποτελέσματα δείχνουν όπως ήταν και ανεμενόμενο, τα περισσότερα κτήρια να είναι κατασκευασμένα από μπετόν (αν λαβουμε υπόψη μας και τον χαρτη της παλαιότητας μπορούμε να το συνδέσουμε με την περίοδο της αντιπαροχής). Μετά ακολουθούν τα λιθόκτιστα (σχεδόν όλα νεοκλασικά) και μερικές σποραδικές σύμμεικτες κατασκευές καθώς και κάποιες ξύλινες και μεταλλικές. Βλέπουμε λοιπόν πως η αντιπαροχή έχει στιγματίσει σε τεράστιο βαθμό το Τρίγωνο. Αποτελεί βασική παράμετρο η οποία έχει διαμορφώσει αισθητικά την εικόνα που έχει το Τρίγωνο σήμερα. Προκειμένου λοιπόν να αλλάξει αυτη η εικόνα, σημαντικό ζήτημα είναι η μελέτη ανακαίνησης ή και κατεδάφισεις οσο περισσότερων κτηρίων της εποχής της αντιπαροχής γινεται.

3.3 ΧΑΡΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΗΡΙΩΝ

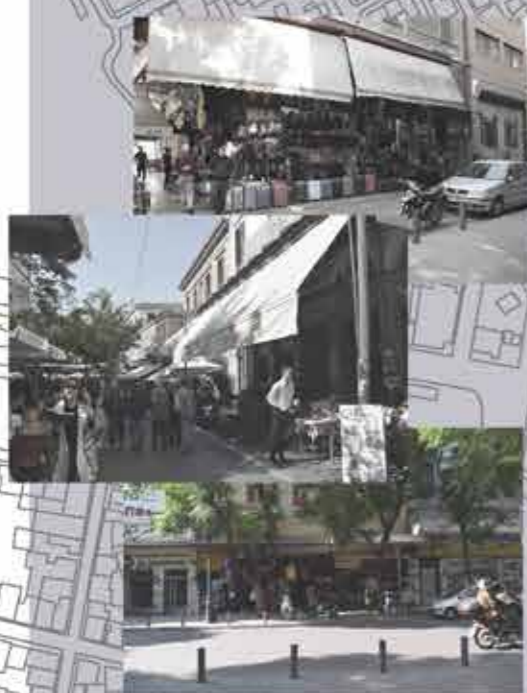
Η κατάσταση των κτηρίων αποτελεί βασικό στοιχείο για τον ανασχεδιασμό μιας περιοχής. Είναι ένα από τα στοιχεία που χαράζουν σαφή όρια στον αρχιτέκτονα για το που μπορεί να επέμβει ριζικά και αποφασιστικά. Ταυτόχρονα του αποκαλύπτει τις συνθήκες που διαμόρφωσαν ένα ανθεκτικό ή μη στο χρόνο κτήριο. Πρατηρώντας τα στοιχεία του χάρτη σημειώνουμε πως παρά την παλαιότητα των κτηρίων, περίπου το μισό των κτηρίων του εμπορικού τριγώνου βρίσκεται σε καλή κατάσταση, ενώ σε μεγάλο ποσοστό συναντώνται κτήρια του τριγώνου που βρίσκονται σε καλή-αποδεκτή κατάσταση. Επιπλέον το 1/5 περίπου του συνόλου των κτηρίων είναι σε κακή κατάσταση ενώ ένα άλλο μέρος είναι πια ερειπωμένα. Ακολουθώντας λοιπόν την σκέψη του προηγούμενου χάρτη, και συμπεριλαμβάνοντας τα ανωτέρω αποτελέσματα, οδηγούμαστε πιθανώς σε ενέργειες στοχευμένες κυρίως σε ανακαίνιση παρά κατεδάφισης. Ωστόσο το 1/5 των κτηρίων που βρίσκονται σε κακή κατάσταση είτε ερειπωμένα, είναι καλή ευκαιρία για την ανάπτυξη βασικών πολεοδομικών αναγκών όπως η επέκταση της φύτευσης ή διευκόλυνση στην κίνηση. Κατεδαφίζοντας τα δηλαδή μπορούν να δημιουργηθούν "αστικά κενά" τα οποία να μας δώσουν μετέπειτα λύσεις.

3.4 ΧΑΡΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

Γνωρίζοντας τις χρήσεις των ισογείων μας δίνεται η δυνατότητα να προσεγγίσουμε καλύτερα τον εμπορικό χαρακτήρα του τριγώνου. Να μελετήσουμε ποιες επιχειρήσεις ανθούν και ποιες παρακμάζουν. Ταυτόχρονα συλλαμβάνουμε την τάση αλλαγής που επιρατεί, αφού παρατηρούμε και τις ανάγκες-προτιμήσεις των ανθρώπων. Επιπλέον ο χάρτης των ισογείων φανερώνει την υπάρχουσα θέση που έχει η κατοικία στο Τρίγωνο. Διακρίνουμε λοιπόν πως τα περισσότερα κτήρια του εμπορικού τριγώνου διαθέτουν το ισόγειο τους για λιανική πώληση. Πολλά είναι επίσης εκείνα τα οποία χρησιμοποιούνται ως χώροι εστίασης και διασκέδασης. Παρατηρήθηκε σε μεγάλο ποσοστό η έλλειψη χρήσεις των ισογείων (πιθανώς λόγω οικονομικής κρίσης). Ενα μικρό ποσοστό των ισογείων χρησιμοποιείται για αθλητικούς σκοπούς αλλά και για προσωπικές υπηρεσίες. Εν κατακλείδι ελάχιστοι είναι οι χώροι εκπαίδευσης και πολιτισμού, ενώ ακόμη πιο σπάνια είναι η εμφάνιση κατοικιών.

- Λιανικό. Υ. Εμπ.
- Λοιπές Χρήσεις
- Χωρίς Χρήση
- Λιανικό. Τ. Εμπ
- Αθλ. Εγκατ
- Προσωπικές Υπ.
- Εστίαση-Ανάψυχή
- Πολιτισμός-Σύλλογοι
- Κατοικία

3.5 ΧΑΡΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΟΡΟΦΟΥ

Οι χρήσεις των ορόφων ακολουθούν την ίδια λογική με των ισογείων ως προς το είδος των δεδομένων που μας προσφέρουν. Το αξιοσημείωτο όμως στα στοιχεία που μας δίνει αυτός ο χάρτης, είναι πως παρατηρούνται αρκετοί ορόφοι από τους οποίους απουσιάζει η χρήση. Δημιουργείται λοιπόν μια τεράστια ευκαιρία για ριζική αλλαγή στο Τρίγωνο. Η αλλαγή αυτή μπορεί να γίνει σε αρκετούς τομείς, πχ με την κατεδάφιση κάποιων ορόφων να έχουμε μια προσαρμογή της κλίμακας των κτηρίων σε ένα πιο "ανθρώπινο" και φιλικό περιβάλλον. Άλλη πιθανή λύση είναι η δημιουργία κατοικιών, βασικό πρόβλημα το οποίο εμφανίζεται και στους δύο χάρτες των χρήσεων. Σε κάθε περίπτωση η ύπαρξη χώρων που δεν χρησιμοποιούνται, μας δίνει μια σχετική ευελιξία στην διαχείριση της όλης κατάστασης.

- Λοιπές Χρήσεις
- Χωρίς Χρήση
- Διοίκηση_Υπ.
- Κατοικία
- Λιανικό_Υπ.Εμπ
- Χονδ.Εμπ.Μεταφορές
- Εστίαση-Αναψυχή
- Πολιτισμός_Σύλλογοι
- Βιοτεχνίες
- Λιανικό_Τ.Εμπ
- Εκπαίδευση

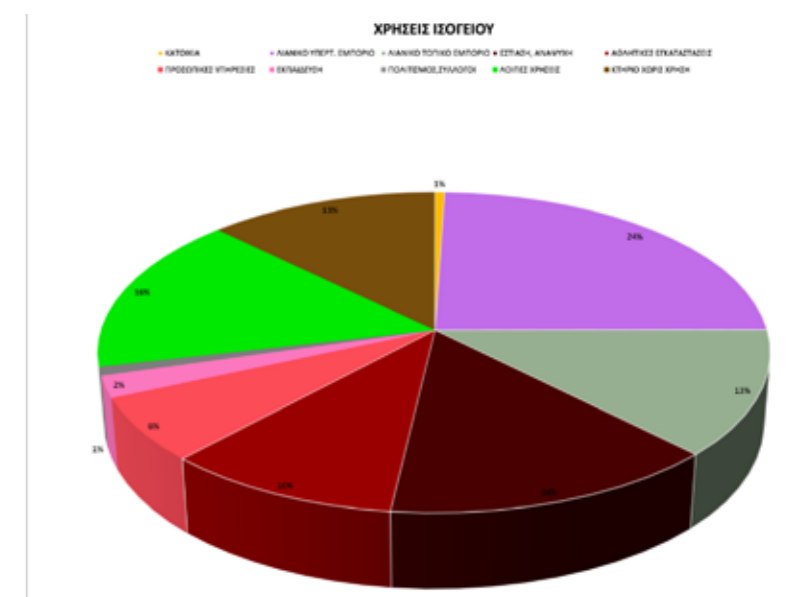
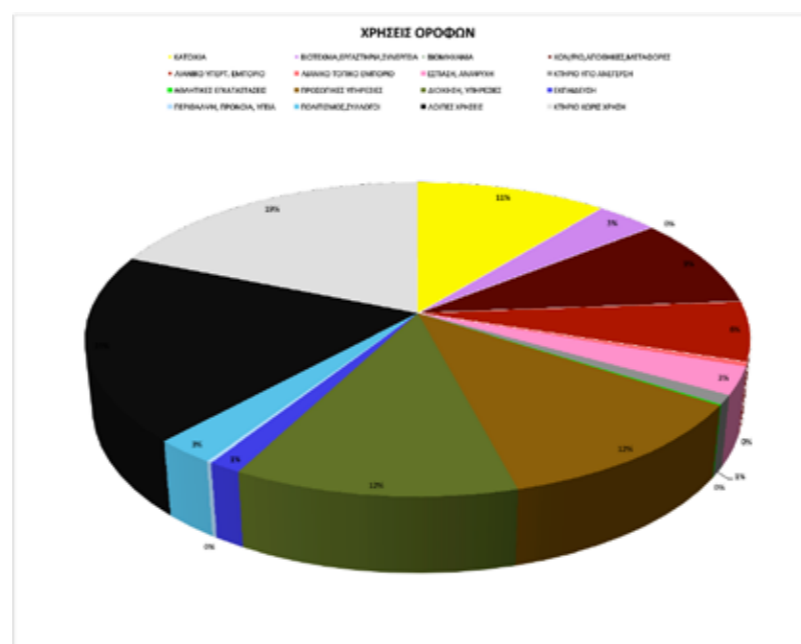
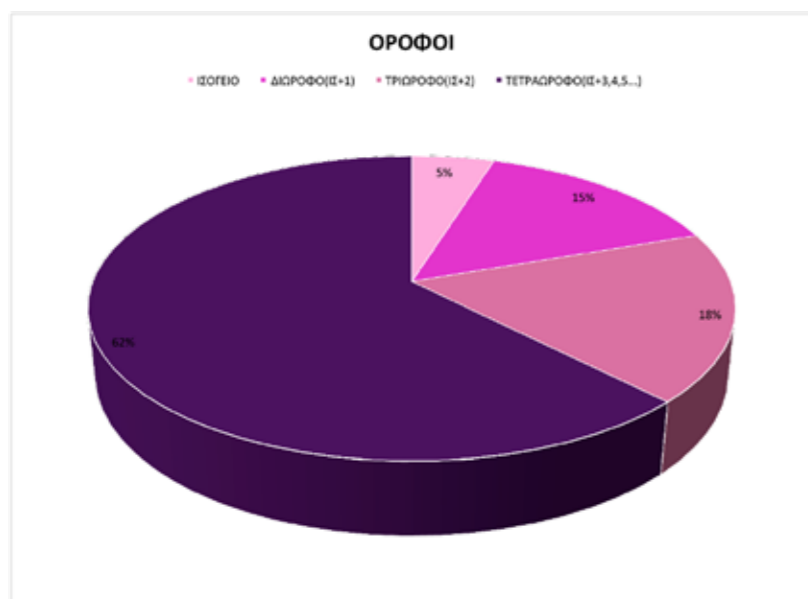
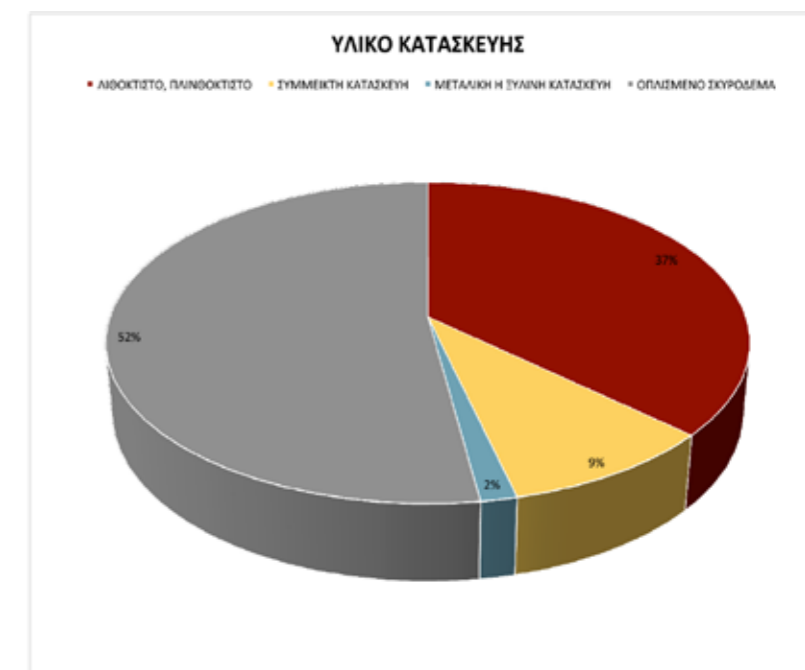
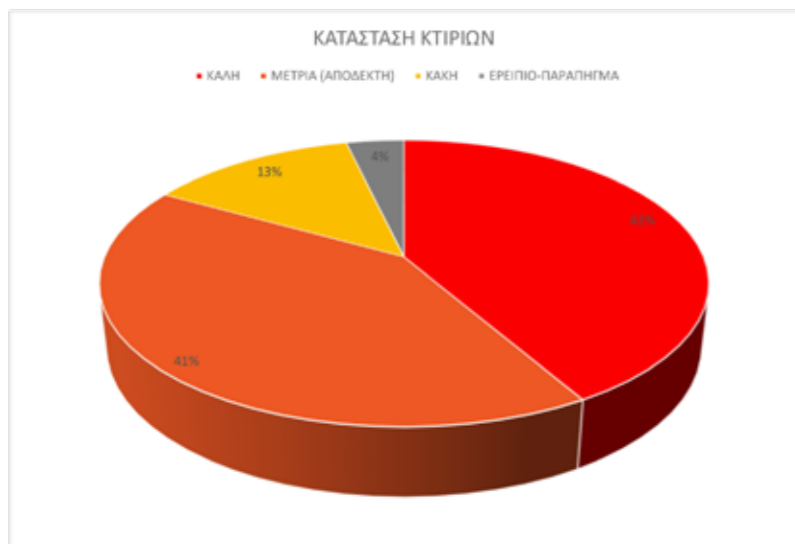

3.6 ΧΑΡΤΗΣ ΑΡΙΘΜΟΥ ΟΡΟΦΩΝ

Γνωρίζοντας τον αριθμό των ορόφων μας δίνεται η ευκαιρία να αναγνώσουμε την κλίμακα της περιοχής. Θα μπορούσαμε να πούμε πως ο προηγούμενος χάρτης με τον τωρινό έχουν μια αλληλένδετη σχέση. Έχοντας τους ορόφους αναλυτικά μπορούμε να διαχειριστούμε πιο εύκολα την "αίσθηση" που δίνει στον άνθρωπο η εκάστοτε περιοχή. Παραδείγματος χάριν, παρατηρώντας μια περιοχή (όπως στο σημείο της οδού Λέκκα με την Μητροπόλεως), βλέπουμε αρκετά ψηλά κτήρια. Συνδιάζοντας με τον χάρτη του είδους κατασκευής (τα περισσότερα μπετονένια), διαμορφώνεται μια αποπνικτική κατάσταση. Ψηλά κτήρια σε στενό δρόμο τα οποία επιβάλλονται στον χώρο και ταυτόχρονα και στον άνθρωπο. Εξετάζοντας και τον χάρτη χρήσεως, παρατηρούμε ότι αρκετά από αυτά δεν έχουν κάποια χρήση στους ορόφους. Εάν λοιπόν κάποιοι οροφοί αφαιρεθούν, πιθανώς η περιοχή να αποκτήσει ένα πιο "άνετο" περιβάλλον

3.7 ΤΟ ΤΡΙΓΩΝΟ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

4

Η μελέτη μας για το Τρίγωνο μας απέδειξε πως δεν πρόκειται για μια απλή περιοχή. Αντιθέτως, συζητάμε για ένα πολύ χαρακτηριστικό κομμάτι της Αθήνας, στο οποίο επιδρούν αρκετοί εξωτερικοί αλλά και εσωτερικοί παράγοντες.

Γεωγραφικά, το τρίγωνο βρίσκεται στην καρδιά της Αθήνας. Ως εκ τούτου ο ρόλος του ενισχύεται ακόμη παραπάνω αφού λειτουργεί σαν πέρασμα μεταξύ των γειτονικών περιοχών αλλά και όλης της πόλης.

Ιστορικά το Τρίγωνο είναι το “σημείο μηδέν” της πρωτεύουσας. Με βάσει αυτό δομήθηκε και όλη η υπόλοιπη πόλη. Αυτό από μόνο του το καθιστά κομβικό σημείο για όλη την γύρω περιοχή ως προς την κίνηση και την ανάπτυξη τους.

Οι δύο προαναφερθέντες εξωτερικοί παράγοντες βλέπουμε πως το καθιστούν κεντροβαρικό στοιχείο της όλης πόλης και ταυτόχρονα ωθούν την δημιουργία “έντονων” συνθηκών βίωσης και δραστηριότητων.

Εσωτερικά η περιοχή μας περικλύεται από τρεις βασικούς άξονες. Ο ρόλος τους είναι αρκετά σημαντικός. Αποτελούν διακριτά όρια της περιοχής. Διαχωρίζουν το Τρίγωνο από την υπόλοιπη Αθήνα. Κατά συνέπεια προκύπτει μια αυστηρά καθορισμένη περιοχή. Συνάμα όμως, αφού αποτελούν και όριο, είναι το σημείο επαφής των δύο στοιχείων: της υπόλοιπης πόλης και του Τριγώνου. Η δυναμική σχέση τους καθορίζεται από αυτά τα όρια. Εν ολίγοις, οι κοινωνικές, επιχειρησιακές, ψυχαγωγικές κ.α δραστηριότητες οι οποίες δημιουργούνται απ τη μια πλευρά, αυτόματα επηρεάζουν και την άλλη.

Εντοπίσαμε επιπροσθέτως την ύπαρξη κάποιων ενοτήτων. Πέραν της πρώτης η οποία αφορά την γεωμετρική διαμόρφωση του Τριγώνου (ανατρέχουμε στα πρώτα πολεοδομικά σχέδια), οι άλλες δύο είναι απόρροια σε ένα βαθμό και της ιστορικής πορείας και των γύρων συνθηκών (όπως αναφέραμε προηγουμένως για τις συνθήκες στα όρια της περιοχής). Δηλαδή έχουμε τη λειτουργική ενότητα η οποία αφορά τον καταμερισμό των λειτουργιών στην περιοχή, και την χρονικής η οποία αφορά τον καταμερισμό των ανθρώπων στη διάρκεια της ημέρας.

Με τις διαμορφωμένες συνθήκες προχωρήσαμε σε κάποια διαγράμματα τα οποία αφορούν κάποιους περαιτέρω παράγοντες στο εσωτερικό του Τριγώνου. Οι παράγοντες αυτοί έχουν να κάνουν σχέση με τα σημεία τα οποία η ομάδα μας θέλει να διερευνήσει λίγο περισσότερο προκειμένου να αναγνώσει καλύτερα την περιοχή. Κάθε διάγραμμα αντιστοιχεί και σε μια απ τις τρεις ακόλουθες κατηγορίες: φυσικά , χωρικά, ανθρώπινα χαρακτηριστικά. Ξεκινήσαμε με τα φυσικά χαρακτηριστικά σχηματίζοντας ένα διάγραμμα φύτευσης. Συμπεράναμε πως η κλίμακα των κτηρίων σε σχέση με αυτή των φυτών είναι σημαντικά μεγαλύτερη με αποτέλεσμα να δημιουργείται η ψευδής αντίληψη πως το πράσινο λείπει απ την πόλη. Συνεχίζοντας καταγράψαμε πέντε διαγράμματα τα οποία θα μας βοηθούσαν να αποκτήσουμε μια καλύτερη αίσθηση των χωρικών χαρακτηριστικών του Τριγώνου. Το κάθε ένα μας προσφέρει διαφορετική πληροφορία. Αυτά και το αρχικό διάγραμμα, σε συνδιασμό με το τελευταίο το οποί αφορά την κίνηση των πεζών και απευθύνεται στα ανθρώπινα χαρακτηριστικά, συνθέτουν μια ολόκληρη, τον αντιληπτικό χάρτη.

Η πρώτη δηλαδή ολοκληρωμένη γενική άποψη που σχηματίζεται για το Τρίγωνο είναι πως αποτελεί μια περιοχή όπου έχει ανάγκη για εξισορρόπηση της σχέσης πρασίνου-κτηρίων καθώς και πιθανώς μείωσης της διέλευσης των οχημάτων. Από κει έχοντας μια γενικότερη και πιο ολοκληρωμένη εικόνα της πόλης, μπορούμε να εμβαθύνουμε σε πιο συγκεκριμένα σημεία.

Οι αναλυτικοί χάρτες μας δίνουν μια ρεαλιστική εικόνα του Τριγώνου. Οι αριθμοί και τα στοιχεία τα οποία αντλούμε από τους χάρτες αυτούς μας δίνουν μια διαύγεια επι των προβλημάτων που επικρατούν, αλλά και (σημαντικότερο) των λύσεων των οποίων μπορούμε να εφαρμόσουμε.

Το τελευταίο κομμάτι της εργασίας μας περιέχει μια σύντομη συγκριση 3 εμπορικών δρόμων. Η πρόθεση ήταν να δούμε κι άλλες λύσεις, άλλες καταστάσεις που επικρατούν απέναντι σε μια συνθήκη όπως αυτή του εμπορίου. Πράγματι διακρίναμε 3 εντελώς διαφορετικά συστήματα, 3 εντελώς διαφορετικές απαντήσεις στο ίδιο πρόβλημα που λέγεται “εμπορική περιοχή”. Η διαδικασία αυτή πέραν του ότι μας έδωσε εικόνες και πιθανές λύσεις, κατάφερε να μας δώσει επίσης και άλλο ένα σημαντικό στοιχείο: να αντιληφθούμε το Τρίγωνο διαφορετικά και να το κατανοήσουμε ακόμη περισσότερο. Δεν σταθήκαμε μόνο στις συνθήκες που επικρατούν αλλά και σε αυτές οι οποίες απουσιάζουν (πάραδειγμα χαρακτηριστικό η έλλειψη κατοικίας και ο τρόπος που εντάσσεται η κατοικία σε έναν εμπορικό χώρο).

Το Τρίγωνο ουσιαστικά ξεκίνησε ως σημείο μηδέν, αναπτύχθηκαν οι γύρω περιοχές μέσω αυτού, στην πορεία όμως το φαινόμενο αυτό σταμάτησε, και μάλιστα πιθανώς αντιστράφηκε. Δηλαδή το Τρίγωνο, όπως εμείς το είδαμε μέσα απ την εργασία, δέχεται περισσότερες επηδράσεις από τις γύρω περιοχές απ’όσες εκείνο μεταδίδει. Λογικό είναι λοιπόν να αλλάξει και ο χαρακτήρας του σταδιακά. Σε ένα βαθμό τα τοπόσημα και οι βασικοί άξονες το προστατεύουν από το ανωτέρω φαινόμενο.

Ωστόσο, ο πρώτος προβληματισμός που δημιουργείται από την συγκεκριμένη κατάσταση στην ομάδα μας είναι πώς το Τρίγωνο, με ποιές διαδικασίες, θα μπορέσει να αποκτήσει πάλι έναν αυταρχικό χαρακτήρα, να είναι δηλαδή σε ένα βαθμό σχετικά διαφοροποιημένο από την υπόλοιπη πόλη, ταυτόχρονα όμως και μέρος της. Και ο λόγος ο οποίος θεωρούμε αρκετά σημαντικό να γίνει αυτό είναι διότι όπως ιστορικά είναι το σημείο μηδέν και ξεκίνησε να επηρεάζει τότε τις γύρω περιοχές έτσι και τώρα, προκειμένου να αλλάξει η εικόνα της πόλης, πρέπει να αλλάξει το Τρίγωνο.

Φυσικά οι εποχές αλλάζουν, γι αυτό πιστεύουμε πως χρειάζεται και διαφορετικός τρόπος για να συμβεί αυτό. Τότε το εμπόριο ήταν μια λύση για τη δημιουργία μιας ισχυρής περιοχής. Δημιουργούσε ισχυρούς κόμβους, ισχυρά σημεία. Τώρα όμως δεν είναι απαραίτητο πως η συγκεκριμένη δραστηριότητα θα μπορούσε να εξυπηρετήσει τον σκοπό μας. Πιθανότατα μάλιστα λειτουργεί και αρνητικά πια επειδή μετατρέπεται την περιοχή σε απλό εμπορικό σταθμό (η παρατήρηση αυτή γίνεται εύκολα και από τον χάρτη ορόφων σε συνδιασμό με τον χάρτη χρήσεων ορόφων όπου σημειώνονται αρκετοί όροφοι χωρίς χρήση).

Κατά τη δική μας προσέγγιση λοιπόν, θεωρούμε πως το Τρίγωνο χρειάζεται έναν αρκετά μεγάλο επανασχεδιασμό. Αυτός ο επανασχεδιασμός θα στοχεύει στη μετατροπή του σε μια “μικρή πόλη”.

Ο δεύτερος προβληματισμός που δημιουργείται είναι ο τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε να είναι “πολεοδομικά πλήρης” αυτή η μικρή πόλη. Σε πρώτη φάση θα μπορούσε να ακολουθεί ένα απλό σύστημα όπου στο ισόγειο θα χουμε καταστήματα και στους ορόφους γραφεία και κατοικίες. Όσο αφορά τα εγκαταλελειμένα κτήρια θα μπορούσαν να κατεδαφιστούν. Οι χώροι οι οποίοι θα δημιουργούνταν (αστικά κενά), θα μας επέτρεπαν είτε την επέκταση του πρασίνου είτε κάποιες αλλαγές πιθανώς στο ρυμοτομικό σύστημα προκειμένου να επκεταθούν τα πεζοδρόμια τα σημεία όπου διαβαίνουν οι πεζοί. Επιπλέον σκέψη είναι οι πεζοδρόμηση όλης της περιοχής, χρειάζεται βέβαια αρκετή μελέτη προκειμένου να εξισορροπηθεί η κινήσεις των οχημάτων στις γύρω περιοχές.

Αρκετές τέτοιες ενέργειες θα άλλαζαν το Τρίγωνο ριζικά. Θα κατορθωνώταν πιθανώς η αναβίωση του Τριγώνου. Θα αναλάμβανε πάλι τον χαρακτήρα που είχε ως αυτόνομη, και ξεχωριστή περιοχή και θα μπορούσε πια να ξεκινήσει από κει πέρα και ο υπόλοιπος μετασχηματισμός της Αθήνας.

4.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΔΡΟΜΩΝ

Στο παρακάτω κομμάτι εμφανίζεται μια σύντομη συγκρίση μεταξύ τριών βασικών εμπορικών δρόμων: της Oxford St. στο Λονδίνο της Αγγλίας, της Ερμού στην Αθήνα της Ελλάδας και την Rue Rivoli του Παρισιού στη Γαλλία. Οι τρεις αυτοί δρόμοι επιλέχθηκαν αφενός διότι έχουν επισκεφθεί από την ομάδα μας και αφετέρου διότι εμφανίζουν κοινά σημεία στην ιστορική τους πορεία και είναι εξίσου σημαντικοί για το εμπόριο της κάθε Πρωτεύουσας. Μέσω αυτής της διαδικασίας αποσκοπούμε στο να διακρίνουμε τρεις διαφορετικές καταστάσεις, να κατανοήσουμε μέσα από αυτές τις γενικότερες ανάγκες και λειτουργίες που απαιτεί η οργάνωση μιας εμπορικής περιοχής και τέλος να προσεγγίσουμε ξανά το εμπορικό Τρίγωνο προκειμένου να εκφράσουμε προτάσεις για την πολεοδομική εξέλιξη του.

5

Oxford St

Ερμού

rd. Rivoli

5.1 ΟΙ ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Η Oxford St. βρίσκεται κοντά στον Τάμεση στο κέντρο του Λονδίνου. Αναπτύσσεται μεταξύ των περιοχών Mayfair, Soho, Paddington, Marylebone και Fitzrovia. Ο χαρακτήρας των περιοχών αυτών ποικίλει. Το Mayfair είναι από τα ακριβότερα μέρη στο Λονδίνο για να μείνει κάποιος παράλληλα έχει και καταστήματα με ακριβά προϊόντα. Μας παραπέμπει σε ένα βαθμό στο αντίστοιχο Κολωνάκι της Αθήνας. Αντίστοιχα το Soho, μια περιοχή στην οποία έχουμε έντονη δραστηριότητα τη νύχτα, θα μπορούσε να συγκριθεί με την Πλάκα. Σε κάθε περίπτωση διακρίνουμε ένα εμπορικό σύστημα το οποίο διαχέεται εντός των κατοικιών και του πρασίνου και τελικά δημιουργείται ένα πλέγμα-δίκτυο μεταξύ των 3 στοιχείων το οποίο δημιουργεί το χαρακτήρα της περιοχής.

Paddington Marylebone Mayfair Soho Fitzrovia

Η Ερμού αποτελεί φυσικά κεντρικό δρόμο της Αθήνας με κοντινές περιοχές την Πλάκα, το Κολωνάκι, τα Εξάρχεια και το Μεταξουργείο. Εντάσσεται στη γενικότερη περιοχή του εμπορικού Τριγώνου, όπου εδώ παρατηρούμε ένα πιο αυστηρό σύστημα το οποίο είναι οριοθετημένο από 3 βασικούς άξονες.

Εμπορικό Τρίγωνο Κολωνάκι Εξάρχεια Μεταξουργείο Ψυρρή Πλάκα

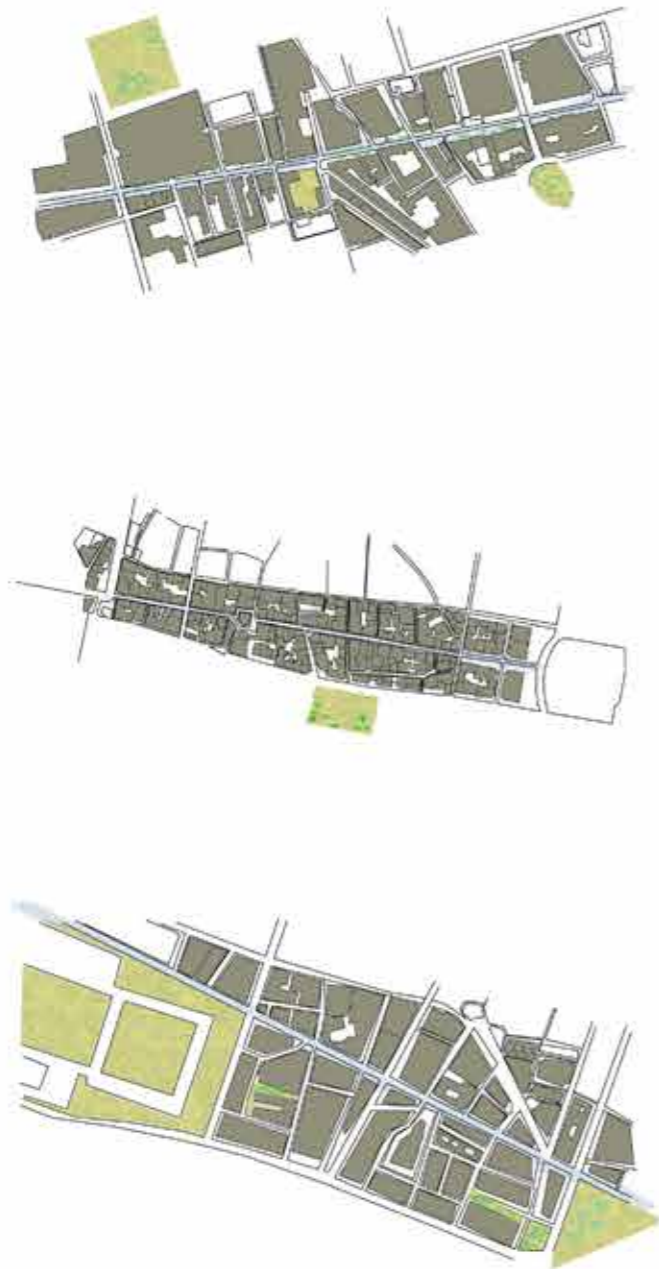

Η R.Rivoli βρίσκεται κοντά στον Σικουάνα, στον πυρήνα του Παρισιού. Περιβάλλεται από 3 περιοχές, τις Halles, το Mare και το Λούβρο. Είναι μια ιδιαίτερη περίπτωση διότι το στοιχείο της κατοικίας απουσιάζει (εκτός απ το Μαρέ που υπάρχουν ελάχιστες) και στην ουσία οι δύο περιοχές που μένουν είναι το μουσείο και οι Halles οι οποίες ουσιαστικά έχουν μετατραπεί σε ένα πάρκο που φιλοξενεί ένα σταθμό μετρό και ένα εμπορικό κέντρο. Έχουμε ουσιαστικά μια τεράστια εμπορική ζώνη η οποία οριοθετείται μόνο από το ποτάμι και την πρασινάδα.

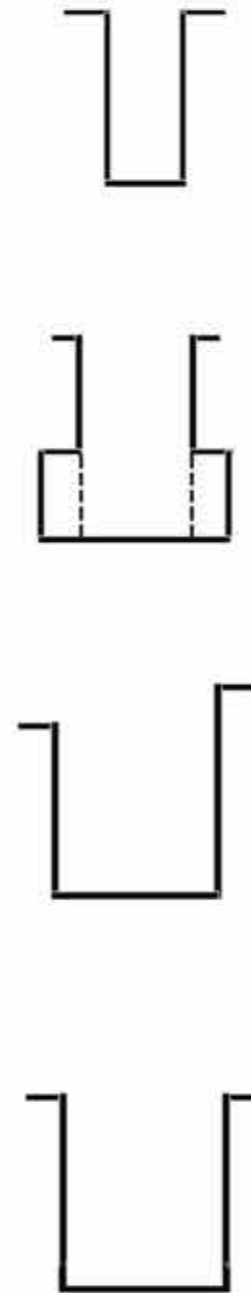
Les Halles Λούβρο Μαρέ

Υπαίθριοι - Ελεύθεροι Χώροι

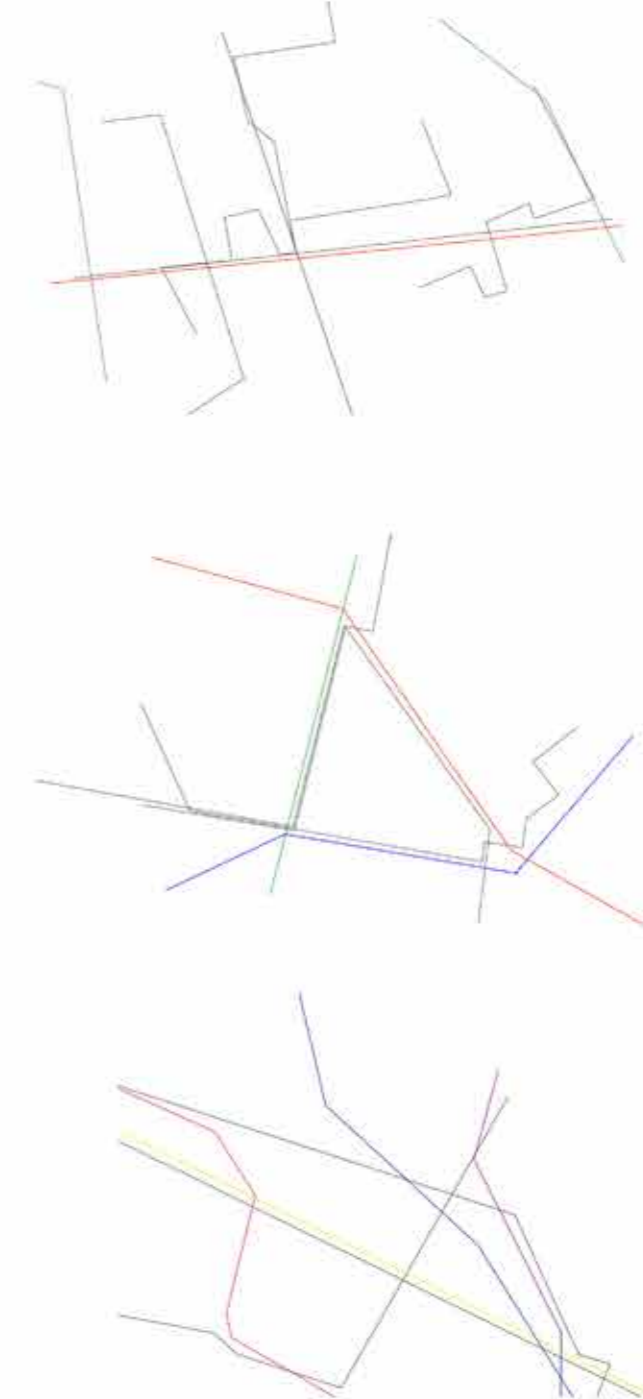
Στη Oxford St. η φύτευση συγκεντρώνεται σε συγκεκριμένα σημεία. Διατρέχει ταυτόχρονα όμως τους περισσότερους δρόμους και παρατηρείται αλληλένδετη σχέση μεταξύ της εμπορικής περιοχής και του πρασινού. Στην Ερμού παρατηρούμε μια σποραδική φύτευση η οποία μάλιστα εκφράζεται κυρίως μέσω γλαστρών και όχι φυτεμένων δέντρων. Στη R.Rivoli η φύτευση οριοθετεί την εμπορική ζώνη και την διαμορφώνει (σχηματικά), ενώ υπάρχουν μικροί πνεύμονες πρασίνου ταυτόχρονα.

Σχέσεις Δρόμων - Κτηρίων

Οι αναλογίες των δρόμων που συναντάμε στους 3 δρόμους είναι οι παραπάνω. Οι 3 πρώτες συναντώνται κυρίως στην Ερμού ενώ η τελευταία κυρίως στις δύο πόλεις του εξωτερικού.

Μέσα Μαζικής Μεταφοράς

Τα μέσα μαζική μεταφοράς υπάρχουν και στις 3 περιπτώσεις σε έντονο βαθμό. Η βασικότερη διαφορά είναι ότι στην Αθήνα έχουμε μεγαλύτερη εμφάνιση λεωφορίων απ'ότι στις άλλες δύο πόλεις, γεγονός απόλυτα λογικά αφού έχουν ανεπτυγμένο καλύτερα το μετρό ως μεγαλύτερες πρωτεύουσες.

5.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μετά από την σύντομη ανάλυση των τριών δρόμων παρατηρήσαμε 3 διαφορετικά συστήματα. Συμπερασματικά μπορούμε εύκολα να κατανοήσουμε πως δεν υπάρχει μια απόλυτη λύση και ότι ανάλογα το μέρος και τις συνθήκες η λειτουργικότητα μιας εμπορικής περιοχής αλλάζει. Ωστόσο υπάρχουν κάποιοι βασικοί πυλώνες και κάποιες βασικές αρχές που διέπουν την δραστηριότητα μιας τέτοιας ιδιαίτερης ζώνης. Αυτές είναι, οι αναλογίες στον δρόμο σε σχέση με αυτές των κτηρίων, η ύπαρξη πρασίνου και αστικών κενών, το στοιχείο της κατοικίας και τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Πάνω σε αυτούς τους πυλώνες βασίζεται η ζωή γύρω από μια εμπορική περιοχή και επιστρέφοντας στο Τρίγωνο θα επανεξεταστούν προκείμενοι να συνεχιστεί η μελέτη.

r.d. Rivoli

Ερμού

Oxford St.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

6

6.1 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κώστα Η. Μπίρης, **Αι Αθήναι**, Εκδοτικός Οίκος Μέλισσα, Αθήνα, 1966 πρώτη έκδοση
2. Δημήτρης Ν.Καρύδης, **Τα Επτά Βιβλία της Πολεοδομίας**, Εκδόσεις Παπασωτηρίου, 2008 δεύτερη έκδοση
3. Δημήτρης Φιλιππίδης, **Νεοελληνική Αρχιτεκτονική**, Εκδοτικός Οίκος Μέλισσα, 1984

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

1. <http://www.archaiologia.gr/blog/2016/07/04/αθήνα-εγκρίθηκε-η-αποκατάσταση-του-ισ/>
2. <https://artic.gr/emporiko-trigono-athinon-parelthon-kai-mellon/41993/>
3. <http://www.protothema.gr/greece/article/524612/allazei-prosopo-to-istoriko-emporiko-trigono-tis-athinas-/>
4. <http://www.kathimerini.gr/350303/article/politismos/arxeio-politismoy/fakelos-pezdromhsh-a8hnas-allazei-to-emporiko-trigwno>
5. <http://news.in.gr/greece/article/?aid=1500037420>